

บทที่ 2

ทัศนะของนามนิยมแบบทฤษฎีโทรป

ทฤษฎีโทรปสามแบบ

ในส่วนเริ่มต้นนี้ ผู้เขียนมีปัญหายุ่งยากว่าจากทฤษฎีโทรปทั้งสามแบบคือ ทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะ ทฤษฎีโทรปแบบสาระ และทฤษฎีนิวเคลียร์นั้น แบบใดควรจัดว่าตรงกับหลักการของนามนิยมแบบสายกลางอย่างงานวิจัยชิ้นนี้ต้องการศึกษามากที่สุด นามนิยมแบบสายกลางก็คือทฤษฎีที่ถือว่าสิ่งเฉพาะเท่านั้นที่มีอยู่จริง คุณลักษณะก็เข้าใจได้ในทางของสิ่งเฉพาะ ไม่ใช่ว่าสิ่งที่มีอยู่จริงจะมีแต่สิ่งเฉพาะรูปธรรมอย่างที่นามนิยมแบบเคร่งครัดยึดถือ ผู้เขียนจะขอลำถึงทฤษฎีโทรปทั้งสามแบบพอสังเขปดังนี้

ทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะเห็นว่า สิ่งเดียวที่เป็นส่วนประกอบของสาระก็คือโทรปของคุณลักษณะ โทรปเหล่านี้มีความสัมพันธ์การปรากฏพร้อม (concurrent) เป็นสาระ ดังนั้น สาระจึงเป็นเพียงกลุ่มของโทรปหรือสิ่งเฉพาะนามธรรมหลากหลายประเภทที่มาจับกลุ่มกัน เช่นโทรปของสีขาว, โทรปของรูปสี่เหลี่ยม, โทรปของความบาง, ฯลฯ ประกอบขึ้นเป็นกระดาษขาวแผ่นหนึ่ง และโทรปเหล่านั้นก็อยู่เฉพาะที่กระดาษแผ่นนี้เท่านั้น ไม่สามารถไปปรากฏที่กระดาษแผ่นอื่นได้ แนวทางนี้คือทฤษฎีโทรปซึ่งมีวิลเลียมส์และแคมป์เบลเป็นตัวอย่าง (Williams, 1966 ; Campbell, 1990)

ทฤษฎีโทรปแบบสาระเห็นว่า นอกจากกลุ่มคุณลักษณะแล้ว ยังต้องมีฐานซึ่งเป็นที่เกิดหรือเป็นผู้ถือครองคุณลักษณะเหล่านั้นด้วยเพราะเห็นว่าคุณลักษณะหนึ่งจะอยู่เฉยๆโดยไม่อยู่กับสาระหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นเป็นไปได้ สาระจึงประกอบขึ้นจากสองสิ่งพื้นฐานคือโทรปของคุณลักษณะรวมกับฐาน ฐานมีหน้าที่ที่ทำให้กลุ่มคุณลักษณะแต่ละกลุ่มแยกอยู่เฉพาะต่างหากจากกัน และทำให้กล่าวได้ว่าทำไมโทรปสีขาวของกระดาษแผ่นนี้จึงเป็นของเฉพาะแผ่นนี้ ไม่ใช่โทรปสีขาวในกระดาษแผ่นอื่น แม้ทั้งคู่จะเป็นโทรปประเภทเดียวกันก็ตาม แนวทางเช่นนี้คือทฤษฎีโทรปของมาร์ติน (Martin, 1980)

ทฤษฎีนิวเคลียร์เป็นทฤษฎีโทรปที่เกิดขึ้นทีหลังสุด เพราะเพิ่งจะพบครั้งแรกในงานของไซมอนส์ที่ชื่อ "Particulars in Particular Clothing : Three Trope Theories of Substance" (1994-ในที่นี่อ้างอิงจากที่ตีพิมพ์อีกครั้งในปี 1999) ไซมอนส์พยายามรวมข้อดีของทฤษฎีโทรปทั้งสองก่อนหน้าไว้ด้วยกันโดยกล่าวว่า การเกิดขึ้นของสาระนั้นเริ่มจากที่กลุ่มโทรปกลุ่มหนึ่งที่ปรากฏพร้อมเป็นสิ่งเฉพาะโดยที่กลุ่มโทรปกลุ่มนี้จะสร้างรูปแบบของแก่น (kernel) หรือนิวเคลียส (nucleus) ของสาระนั้นขึ้นมา นิวเคลียสนี้เองที่เป็นฐานให้โทรปของคุณสมบัติอื่น ๆ ที่ไม่ได้จำเป็นต่อการมีอยู่ของสาระได้ปรากฏพร้อมรวมกันได้เพื่อทำให้เกิดความสมบูรณ์ในสาระนั้น นิวเคลียสนั้นถือว่าเป็นกลุ่มโทรปที่แน่นอนที่จะเป็นฐานของโทรปที่บังเอิญปรากฏขึ้นในสาระ อย่างไรก็ตาม ฐานในทฤษฎีนิวเคลียร์นี้ไม่ได้เป็นฐานที่แตกต่างหากจากกลุ่มของโทรปอย่างทฤษฎีของมาร์ติน แต่ก็เป็นผู้ถือครองโทรปอื่นๆด้วย (Simons, 1999:406-407)

จากการวิจัย ผู้เขียนพบว่าทฤษฎีโทรปแบบสาระของมาร์ตินนั้นเป็นที่ยอมรับของนักทฤษฎีสัจนิยมคนหนึ่งคืออาร์มสตรอง ทั้งนี้เพราะเห็นว่าทฤษฎีโทรปแบบสาระมีความใกล้เคียงกับทฤษฎีสัจนิยมอยู่มาก ความคล้ายคลึงประการแรกก็คือ การที่ฐานหนึ่งจะเป็นที่ปรากฏของคุณลักษณะนั้นก็แสดงว่ามีการเป็นตัวอย่าง (instantiation) ของโทรป เช่นเฮเลนเป็นฐานที่เกิดของโทรปความสวยโทรปหนึ่งซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของเธอเอง หรือกล่าวได้ว่าเฮเลนเป็นตัวอย่างของความสวยโทรปหนึ่ง นี้ก็อธิบายคล้ายกับที่สิ่งเฉพาะเช่นแอปเปิลสีแดงเป็นตัวอย่างของสีสีแดง ประการที่สอง มาร์ตินจำเป็นต้องยอมรับว่าทฤษฎีของเขาไม่สามารถหลีกเลี่ยงการพูดถึงสถานการณ์ (states of affairs) ได้เลย (สถานการณ์ในที่นี้เป็นสถานการณ์การเป็นตัวอย่าง ไม่ใช่สถานการณ์ของโทรปที่ถือว่าเป็นเพียงการขยายความแบบการใช้กริยาวิเศษณ์) เช่น a เป็นฐานที่เกิดของคุณสมบัติ F ก็คือมีสถานการณ์ 'การเป็น F ของ a' เกิดขึ้น อาจเป็นไปได้ที่ F ไม่เป็น a คือมี a และ F อยู่จริง แต่ทั้งสองสิ่งนั้นไม่ได้มีความเกี่ยวข้องกันเลย ดังนั้น การที่ F เป็น a ได้ย่อมต้องมีบางสิ่งที่ทำให้เป็นไปเช่นนั้นซึ่งนั่นก็คือสถานการณ์ 'การเป็น F ของ a' (Armstrong, 1989:88) และทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งสากลก็ต้องใช้สถานการณ์ในรูปแบบคล้ายๆกันนี้ อธิบายด้วย

ดังนั้น ทฤษฎีโทรปแบบสาระแม้จะเกี่ยวข้องกับสถานการณ์ต่างไปจากทฤษฎีสัจนิยม แต่ก็ต้องมีการอธิบายไปกับสถานการณ์ (Armstrong, 1989:116-117) อาร์มสตรองกล่าวว่าเขาค่อนข้างจะยอมรับทฤษฎีโทรปมากขึ้นกว่าแต่ก่อนซึ่งเขาได้ประเมินค่าของเซตของความเหมือนของโทรปน้อยเกินไป (Armstrong, 1978) ภายหลังก็เห็นว่าสามารถใช้เซตของความ

เหมือนของโทรปร่วมกับสิ่งสากลได้ ทฤษฎีของอาร์มสตรอง-มาร์ตินเช่นนี้ก็ถือว่าเป็นทฤษฎีโทรปรูปแบบหนึ่งได้แต่ไม่ใช่รูปแบบของนามนิยม เพราะอาร์มสตรองเองก็กล่าวว่าทฤษฎีโทรปรูปแบบของเขาที่ไปกันได้กับของมาร์ตินนั้นค่อนข้างจะเป็นสังคมนิยมแบบสายกลาง (moderate realism) มากกว่า (Armstrong,1989:17)

ส่วนทฤษฎีนิวเคลียร์ของไฮมอนด์นั้นเป็นนามนิยมหรือไม่ จากการวิจัยพบว่า เขามีความตั้งใจที่จะใช้แนวคิดของทฤษฎีนิวเคลียร์นี้ไปประยุกต์ใช้กับโลกในระดับอนุภาคอย่างอะตอม ไม่ใช่ในโลกขนาดกลางอย่างที่เรารับรู้ (Simons,1999:407) นั่นคือนำไปใช้เข้าใจวัตถุเฉพาะในวิทยาศาสตร์กายภาพระดับสูงอย่างทฤษฎีควอนตัม (Quantum Theory) ไฮมอนด์กล่าวว่านี่เป็นความคิดที่ใครๆอาจไม่เห็นด้วยเพราะสิ่งที่ทฤษฎีโทรปร่วมกับทฤษฎีสิ่งสากลถกเถียงกันมาตลอดก็เกี่ยวข้องกับแต่เพียงสิ่งต่างๆในโลกภายนอกที่เรารับรู้ ไม่ได้นำไปอธิบายโลกระดับอนุภาคอย่างที่เขากำลังทำ (Simons,1999:408) ไฮมอนด์เห็นว่าการกล่าวถึงอนุภาคในฟิสิกส์ก็เป็นไปตามทฤษฎีนิวเคลียร์ของเขา นั่นคือมีคุณสมบัติจำเป็นเช่นมวลและประจุไฟฟ้า และก็มีคุณสมบัติที่ไม่จำเป็นอื่นๆประกอบด้วยดังนี้ เป็นต้น กล่าวโดยรวมคือ ทฤษฎีนิวเคลียร์ของไฮมอนด์นั้นค่อนข้างจะออกห่างจากประเด็นการถกเถียงของสังคมนิยมและนามนิยมอย่างที่พบในอภิปรายของคุณลักษณะอยู่มาก นี่เองที่น่าจะเป็นเหตุผลที่ไฮมอนด์รู้สึกว่า ทฤษฎีของเขาไม่ควรจะได้รับการตั้งชื่อประเภททฤษฎีว่านามนิยม แต่ควรจะจัดให้อยู่ในประเภทสิ่งเฉพาะนิยม (particularism) เพราะถ้าจัดอยู่ในประเภทนามนิยมแล้วอาจทำให้เข้าใจทฤษฎีของเขาไม่ถูกทางก็ได้ (Simons,1999:399)

จึงเหลืออยู่เพียงทฤษฎีเดียวคือทฤษฎีโทรปร่วมของคุณลักษณะซึ่งกล่าวถึงคุณลักษณะว่าเป็นสิ่งเฉพาะแต่ก็ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับสิ่งเฉพาะในโลกระดับอนุภาคอย่างทฤษฎีของไฮมอนด์ จึงยังจัดอยู่ในขอบเขตของงานวิจัยซึ่งต้องการทฤษฎีโทรปร่วมที่พูดถึงคุณสมบัติของสิ่งในธรรมชาติ ส่วนการรวมตัวของคุณลักษณะก็ไม่ต้องกล่าวถึงสิ่งอย่างเช่นฐานที่จะเป็นตัวอย่างของคุณลักษณะและจำเป็นต้องอธิบายแบบสังคมนิยมด้วยสถานการณ์อย่างทฤษฎีของมาร์ตินแต่อย่างใด ผู้เขียนจึงเห็นว่า ทฤษฎีโทรปร่วมกลุ่มคุณลักษณะควรจะจัดเป็นรูปแบบที่ชัดเจนที่สุดที่งานวิจัยชิ้นนี้จะกล่าวถึงว่าเป็นนามนิยมแบบทฤษฎีโทรปร่วม นักปรัชญาคนอื่นๆ เช่นอาร์มสตรองและ ไมเคิล เจ ลูซ์ (Michael J. Loux) ก็เรียกทฤษฎีโทรปร่วมกลุ่มคุณลักษณะนี้ว่าเป็นนามนิยม (Armstrong,1989:113 ; Loux,1978:3-4) ดังนั้น ต่อจากนี้ไปผู้เขียนจะถือว่า นามนิยมแบบทฤษฎีโทรปร่วมและทฤษฎีโทรปร่วมกลุ่มคุณลักษณะก็คือทฤษฎีเดียวกันซึ่งเป็นประเด็นของ

งานวิจัยชิ้นนี้ ในขั้นต่อไปเราจึงจะมาดูและพิจารณาการอ้างเหตุผลของทฤษฎีโทรปแบบดังกล่าวให้ละเอียด ส่วนทฤษฎีโทรปในแบบอื่นๆและทฤษฎีที่ตรงข้ามกับทฤษฎีโทรปนั้นก็จะศึกษาในฐานะเป็นฝ่ายที่คัดค้านทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะ การอ้างเหตุผลของทฤษฎีนี้ ผู้เขียนจะเลือกพิจารณาทฤษฎีโทรปของวิลเลียมส์และแคมป์เบลเป็นหลักซึ่งทั้งคู่ถือได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะ ในฐานะที่แคมป์เบลมาทีหลังวิลเลียมส์ เขาก็ได้เพิ่มเติมข้อสนับสนุนต่อทฤษฎีด้วยการตอบโต้ข้อคัดค้านที่มีต่อทฤษฎีโทรปของวิลเลียมส์ เพื่อจะแสดงว่าทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะนี้มีความถูกต้องและควรใช้เป็นฐานในภววิทยาในระดับที่กว้างขึ้น ดังนั้นการพิจารณาแคมป์เบลผู้เขียนก็จะตรวจสอบที่ข้อโต้แย้งเหล่านั้นว่าโต้แย้งได้สมเหตุสมผลเพียงใด ซึ่งจากการศึกษาแล้วผู้เขียนเห็นว่าข้อโต้แย้งของเขาบางส่วนก็สมเหตุสมผลดีแล้ว บางส่วนก็ยังอ่อนไปและผู้เขียนก็ได้ปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วย

ทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะ

ตัวอย่างของทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะที่ควรต้องกล่าวถึงก่อนคือทฤษฎีโทรปของ โดนัลด์ แครี วิลเลียมส์ (Donald Cary Williams) ซึ่งได้เสนอบทความ 'The Elements of Being' ในปี 1953 ซึ่งได้ตีพิมพ์อีกครั้งหนึ่งในหนังสือรวมบทความของเขาเองที่มีชื่อว่า Principles of Empirical Realism ในปี 1966 ชื่อหนังสือรวมบทความ Principles of Empirical Realism นี้อาจทำให้เกิดความสงสัยว่าวิลเลียมส์เป็นนักทฤษฎีสัจนิยมหรือนามนิยมนั้นแน่ แต่ความจริงนั่นคือ Realism ในที่นี้เป็นทฤษฎีสัจนิยมทางญาณวิทยาที่เป็นจุดยืนของวิลเลียมส์ในฐานะนักทฤษฎีความรู้คนหนึ่ง บทความอื่นๆ ของวิลเลียมส์ที่รวบรวมในงานชิ้นนี้เป็นเรื่องทางญาณวิทยาเสียเป็นส่วนมาก แต่เป็นคนละประเด็นกับทฤษฎีโทรปซึ่งเป็นนามนิยมในทางอภิปรัชญาที่กำลังอภิปรายอยู่นี้

ใจความสำคัญของบทความดังกล่าวก็คือ โทรปเป็นสิ่งพื้นฐานที่สุดในภววิทยา สิ่งสากลไม่ใช่สิ่งสุดท้าย (ultimate) ดังที่สัจนิยมเคยเข้าใจ แต่มีฐานะเป็นสิ่งที่ได้มา (derivative) จากโทรป และสิ่งเฉพาะรูปธรรมก็มีส่วนประกอบพื้นฐานคือโทรป แนวคิดนี้ก็เป็นแนวทางเดียวกันกับที่สเตาท์ (1921) ได้กล่าวไว้เพียงแต่สเตาท์ใช้คำเรียกโทรปว่าเป็น 'สิ่งเฉพาะนามธรรม' จากการศึกษา ผู้เขียนเห็นว่าทฤษฎีของวิลเลียมส์มีการปรับปรุงเพิ่มเติมจากของสเตาท์ในจุดที่ว่า จะเข้าใจสิ่งเฉพาะรูปธรรมว่าประกอบขึ้นจากโทรปได้อย่างไร ซึ่งในจุดนี้สเตาท์ไม่ได้กล่าวไว้ให้ชัดเจน ไม่เหมือนกับที่วิลเลียมส์กล่าวถึงการเข้าใจและนิยามของสิ่งนามธรรมควบคู่ไปกับ

การเข้าใจสิ่งเฉพาะรูปธรรมด้วย ดังนั้นงานของวิลเลียมส์จึงน่าจะได้รับการตรวจสอบเป็นหลัก และกล่าวถึงสเตทในบางช่วงว่าได้กล่าวถึงประเด็นเดียวกันนั้นไว้อย่างไรบ้าง

ในงานชิ้นนี้ สิ่งที่วิลเลียมส์ได้ทำก็คือแสดงให้เห็นว่าโทรปคืออะไร และทำไมจึงเป็นสิ่งพื้นฐานมากกว่าสิ่งสากลหรือสิ่งเฉพาะ ข้อเสนอของเขามีทั้งนักปรัชญาที่สนับสนุนและที่คัดค้านซึ่งแสดงให้เห็นว่าการอธิบายสิ่งพื้นฐานทางภววิทยาของทฤษฎีโทรปเป็นความพยายามที่นำตรวจสอบและให้ความสนใจผู้มีใช้น้อย ก่อนที่วิลเลียมส์จะเข้าสู่การอธิบายว่าสิ่งพื้นฐานของสิ่งต่างๆ เป็นสิ่งเฉพาะนามธรรมหรือโทรปนั้น เขาก็ได้กล่าวว่า อภิปรัชญาก็คือวิทยาศาสตร์เชิงประสบการณ์ (empirical science) ทุกๆ สิ่งที่มาจากการประสบการณ์จะใช้เป็นหลักฐานที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านสมมติฐานใดๆ ของจักรวาลเชิงทฤษฎี เช่นเดียวกัน สิ่งที่เรารับรู้ได้ด้วยประสบการณ์ย่อมเป็นตัวอย่งที่ดีและเป็นกรณีตรวจสอบประเภทต่างๆ ของสิ่งที่กล่าวถึงในภววิทยาเชิงวิเคราะห์ (analytic ontology) (Williams, 1966:74-75)

เนื่องจากบทความ 'The Elements of Being' ของวิลเลียมส์ไม่ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็นตอนๆ ผู้เขียนจึงจะแบ่งตามความเหมาะสมซึ่งจากการศึกษาพบว่ามีความใหญ่ๆ ที่วิลเลียมส์ต้องการเสนอทั้งหมด 3 ประเด็นด้วยกันคือ การทำให้คุณลักษณะเป็นสิ่งเฉพาะ, เขตของความเหมือนและผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป, และการเข้าใจและนิยามของสิ่งนามธรรม อีกประเด็นหนึ่งคือ คุณสมบัติเชิงความสัมพันธ์ซึ่งเป็นส่วนที่เพิ่มเติมโดยแคมป์เบล ในส่วนนี้จึงจะแบ่งประเด็นออกเป็น 4 ประเด็น ตามความเหมาะสมนี้

1. การทำให้คุณลักษณะเป็นสิ่งเฉพาะ (the particularization of attributes)

วิลเลียมส์เริ่มจากสิ่งธรรมดาที่เราเรารู้ด้วยประสบการณ์อย่างเช่นอมยิ้ม 3 อัน แต่ละอันมีหัวเป็นลูกกวาดที่มีสีสันและรสชาติต่างๆ กันไปแต่ที่เหมือนกันอยู่อย่างหนึ่งคือมีไม้เสียบสำหรับถือแบบเดียวกัน แห่งหมายเลข 1 เป็นอมยิ้มสีแดง ทรงกลม รสเปปเปอร์มินต์ แห่งหมายเลข 2 เป็นอมยิ้มสีน้ำตาล ทรงกลม รสช็อกโกแลต แห่งหมายเลข 3 เป็นอมยิ้มสีแดง ทรงเหลี่ยมรสเปปเปอร์มินต์ เมื่อเราบอมยิ้มทั้ง 3 แห่งเช่นนี้ เราจะกล่าวว่ามีอมยิ้มแต่ละแห่งมีส่วนเหมือนกันบ้าง บางส่วนก็ต่างกัน วิลเลียมส์เสนอการตรวจสอบโดยตั้งชื่อให้อมยิ้มและคุณสมบัติของอมยิ้มแต่ละแห่งดังนี้

คุณสมบัติ \ อมยัมหมายเลขที่	1.(Heraplem)	2. (Boanerp)	3. (ไม่ได้ตั้งชื่อ)
สี	แดง (Harlac)	น้ำตาล (Bantic)	แดง (ไม่ได้ตั้งชื่อ)
รูปทรง	กลม (Hamis)	กลม (Borcas)	สี่เหลี่ยม(ไม่ได้ตั้งชื่อ)
รสชาติ	เปปเปอร์มินต์ (ไม่ได้ตั้งชื่อ)	ซ็อกโกแลต (ไม่ได้ตั้งชื่อ)	เปปเปอร์มินต์ (ไม่ได้ตั้งชื่อ)
แท่งสำหรับถือ	(Paraplete)	(Merrinel)	(ไม่ได้ตั้งชื่อ)

ตาราง 2.1 โทรปต่างๆของอมยัม 3 แท่งตามการตั้งชื่อโดยวิลเลียมส์

วิลเลียมส์วิเคราะห์การพูดถึงความเหมือนระหว่างสิ่งต่างๆ สองสิ่งที่เราพบเห็น เช่น เมื่อเราบอกว่าอมยัมหมายเลขที่ 1 คือ Heraplem และ อมยัมหมายเลขที่ 2 คือ Boanerp เหมือนกัน เราก็ให้เหตุผลว่าเพราะทั้งคู่มีแท่งเหมือนกันนั่นคือ Paraplete และ Merrinel เหมือนกันอย่างสมบูรณ์ แท่งสำหรับถือนั้นเป็นสิ่งรูปธรรมที่เราจับต้องได้และเราก็สามารถเปรียบเทียบกันได้ แต่สำหรับรูปทรงเราพบว่ามันมีลักษณะต่างจากสิ่งรูปธรรมอย่างแท่งอมยัม ทั้งนี้เพราะเราพบว่าสิ่งนี้ได้ดำรงอยู่ด้วยตัวเองโดด ๆ แต่ปรากฏอยู่กับสีและรสชาติ รูปทรง สี และรสชาติจึงเป็นส่วนประกอบของอมยัมที่ละเอียด (fine) ในขณะที่แท่งเป็นส่วนที่หยาบ (gross) ส่วนที่ละเอียดเหล่านั้นจึงมีลักษณะตรงข้ามกับสิ่งรูปธรรม เราจึงเรียกว่าสิ่งนามธรรม มีปัญหาอยู่ว่าเราจะสามารถเปรียบเทียบสิ่งนามธรรมแบบนี้ได้หรือไม่ วิลเลียมส์ตอบว่าทำได้ จากการรับรู้ของเราเรากล่าวได้ว่า Heraplem และ Boanerp มีรูปทรงที่กลมเหมือนกันคือ Hamis และ Borcas ตามลำดับ เราจะสังเกตเห็นได้ว่าสิ่งเฉพาะนั้นมีลักษณะต่างๆ กันไปและอาจพบได้ว่ามีส่วนเหมือนกันอยู่บ้าง เรากล่าวว่าอมยัม 2 แท่งเหมือนกันในการที่มันมีทรงกลม ก็เพราะทรงกลมของอมยัมแต่ละแท่งเหมือนกันอย่างสมบูรณ์ วิลเลียมส์จึงสรุปเป็นหลักการว่า สำหรับสิ่งใดๆ a และ b การพูดว่า a เหมือนกันในส่วนกับ b นั่นคือการพูดว่าส่วนประกอบหนึ่งของ a เหมือนกันทั้งหมดหรือเหมือนกันอย่างสมบูรณ์กับส่วนประกอบหนึ่งของ b (Williams, 1966: 75)

แล้วเมื่อเราพูดว่า Heraplem และ Boanerp “มีรูปร่างอย่างเดียวกัน” เราหมายความว่าอะไร ถ้าเป็นพวกสัญนิยมก็คงจะอธิบายทันทีว่าอมยัมทั้งสองแท่งนั้นเป็นตัวอย่างของสิ่งสากล ‘ทรงกลม’ เหมือนกัน การพูดว่ามีรูปร่างอย่างเดียวกันก็จะหมายถึงการมีสิ่งสากลนี้เท่าๆ กันนั่นเอง แต่วิลเลียมส์ปฏิเสธว่า คำว่า ‘อย่างเดียวกัน (same)’ นี้ไม่ควรจะได้รับการเข้าใจเช่นนั้น

เพราะเป็นการเข้าใจแบบในความหมายเช่นข้อความที่ว่า 'เด็กสองคนมีพ่อคนเดียวกัน' แต่ควรเข้าใจในความหมายอย่างเดียวกับข้อความเช่น 'ทหารสองนายสวมใส่เครื่องแบบเหมือนกัน' การเข้าใจแบบในความหมายแรกจะอยู่ในบริบทของการกล่าวถึงสิ่งสากล แต่ถ้าเข้าใจในแบบหลังจะไม่มีบริบทของสิ่งสากลเข้ามาเกี่ยวข้องเลย

จากการพิจารณาข้างต้น เราพบว่าสิ่งนามธรรมและสิ่งรูปธรรมมีความเกี่ยวข้องกันอยู่ เราเห็นว่าสิ่งรูปธรรมอย่างอมยิ้มนั้นมีส่วนประกอบ (part, constituent) เป็นสิ่งนามธรรมอย่างสี รูปร่าง รสชาติ แต่เมื่อสิ่งนามธรรมนี้ปรากฏรวมกัน เช่น สีบวกเข้ากับรูปร่าง ก็เป็นนามธรรมน้อยกว่าสีเพียงอย่างเดียว และเมื่อเป็นสีบวกรูปร่างและบวกกับรสชาติ ก็ยิ่งเข้าใกล้การเป็นสิ่งรูปธรรมยิ่งขึ้น สิ่งนามธรรมที่มารวมกันนี้เป็นสิ่งเฉพาะด้วยเพราะอย่างสีแดงที่เรารับรู้ในอมยิ้มหมายเลข 1 ก็เป็นสีแดงคนละสิ่งที่เรารับรู้จากอมยิ้มหมายเลข 3 หรือรูปทรงกลมของอมยิ้มหมายเลข 1 ก็ไม่ใช่รูปทรงกลมของอมยิ้มหมายเลข 2 สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งเฉพาะนามธรรม (abstract particulars) วิลเลียมส์ได้หยิบยืมคำว่าโทรป (trope) จากการใช้ของจอร์จ ซานตายานา (George Santayana) ในงานเขียน The Realm of Matter ซึ่งซานตายานาใช้ในความหมายว่า สาระัตถะของการเกิดขึ้นครั้งหนึ่งหรือ the essence of an occurrence แต่ที่นำมาใช้ในที่นี่วิลเลียมส์ได้กลับคำเป็น การเกิดขึ้นครั้งหนึ่งของสาระัตถะหรือ the occurrence of an essence และถือว่านี่คือความหมายของสิ่งเฉพาะนามธรรมที่เขาใช้คำเรียกสั้น ๆ ว่าโทรปนั่นเอง (Williams, 1966: 78)

วิลเลียมส์มีข้อสนับสนุนว่าคุณลักษณะทั้งหลายเป็นโทรปโดยยกตัวอย่างจากการรับรู้ของเรา ถ้าถามว่าครั้งแรกในวัยทารกของเราที่เรารับรู้สิ่งต่างๆ เรารับรู้อะไร เรารับรู้สิ่งเฉพาะรูปธรรมอย่างลูกบอล, มารดา, ฯลฯ หรือว่าเรารับรู้สิ่งสากลนามธรรม เช่น การมีสีแดง, การมีทรงกลม, ฯลฯ วิลเลียมส์ตอบว่าไม่ใช่ทั้งสองอย่างเพราะเรารับรู้เป็นสิ่งเฉพาะนามธรรม เช่น การมีสีแดงอันนี้, การมีทรงกลมอันนี้, ฯลฯ (Williams, 1966: 87) ผู้เขียนเห็นว่าคำกล่าวนี้ของวิลเลียมส์ไม่ได้ถึงกับจะหมายความว่าตั้งแต่วัยทารกแล้วที่เรารับรู้แต่โทรป ไม่เคยรับรู้ลูกบอลหรือมารดาที่เป็นสิ่งเฉพาะรูปธรรมเลย แต่เขาน่าจะหมายความว่าสิ่งต่างๆ เหล่านั้นเรารับรู้ได้เช่นกัน เพียงแต่ว่าสิ่งพื้นฐานจริงๆ คือโทรปที่รวมกันเป็นสิ่งเหล่านั้น ลูกบอลที่เรารับรู้นั้นก็เป็นผลรวมของโทรปหลายๆ โทรปที่ปรากฏต่อเราพร้อมกัน และการมีสีแดงที่ปรากฏในหลายๆ สิ่งนั้น แท้จริงก็มาจากโทรปสีแดงเฉพาะที่อยู่ในแต่ละสิ่ง นี่ก็คือการกล่าวว่สิ่งที่เรารับรู้จากประสบการณ์เป็นสิ่งที่เราตรวจสอบประเภทแต่ละประเภทของสิ่งในภาววิทยาเชิงวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งใดจะเป็นสิ่งพื้นฐาน สิ่งใดได้มาหรือประกอบขึ้นจากสิ่งพื้นฐานนั้น ซึ่งตรงนี้เป็นหัวข้อต่อไปที่จะพิจารณา

2. เขตของความเหมือนและผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป (*similarity set and concurrence sum of tropes*)

เมื่อกล่าวแล้วว่าโทรปเป็นสิ่งพื้นฐานที่สุดที่เป็นส่วนประกอบของทุก ๆ สิ่ง วิลเลียมส์ก็ต้องแสดงเหตุผลให้เห็นให้ได้ว่าแต่ละโทรปมีความสัมพันธ์กันอย่างไรที่ทำให้ประกอบกันขึ้นเป็นสิ่งเฉพาะรูปธรรมอย่างที่เรารับรู้ในชีวิตประจำวันนี้ หรือสิ่งสากลดังที่สัจนิยมกล่าวอ้างก็มีที่มาจากความสัมพันธ์ของโทรป ในประเด็นนี้ที่วิลเลียมส์ทำก็คืออธิบายว่าสิ่งสากลว่าได้มาจากเขตของความเหมือนของโทรป และอธิบายสิ่งเฉพาะรูปธรรมด้วยผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป คำว่า 'การปรากฏพร้อม' ในที่นี้ ผู้เขียนใช้เป็นความหมายของคำในภาษาอังกฤษคือ *concurrency* ซึ่งในทฤษฎีกลุ่มคุณลักษณะ (*bundle theory*) ก็ถือว่ามีความหมายอย่างเดียวกับ *compresence* ที่ปรากฏในทฤษฎีกลุ่มคุณลักษณะของรัสเซล คำว่า *concurrency* นี้มีที่ใช้ในทฤษฎีโทรปของวิลเลียมส์และนักทฤษฎีโทรปอีกหลายคน จึงเห็นได้ว่าคำว่า 'การปรากฏพร้อม' ก่อนข้างจะแปลตรงตัวในศัพท์เดิมคือคำว่า *compresence* มากกว่า เพราะถ้าใช้ในภาษาไทยว่าการเกิดร่วม หรือ การเกิดพร้อม อาจทำให้เข้าใจผิดว่าเมื่อใดที่จะมีสาระปรากฏขึ้นจะต้องมีการเกิดขึ้นของโทรปโดยที่ก่อนหน้านั้นไม่เคยมี ซึ่งตรงนี้ไม่ได้มีปรากฏว่าทฤษฎีโทรปพูดถึงไว้แต่อย่างใด

เป็นที่น่าสังเกตว่าการอธิบายด้วยผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรปนี้เป็นจุดเด่นอย่างหนึ่งของทฤษฎีแบบกลุ่มคุณลักษณะซึ่งปฏิเสธการมีอยู่ของฐานที่คอยรองรับกลุ่มคุณลักษณะอีกทีหนึ่ง ทฤษฎีนามนิยมแบบเคร่งครัดนั้นปฏิเสธการมีอยู่ของฐาน แต่ทฤษฎีฐานคุณลักษณะ (*substratum theory*) กลับยืนยันการมีอยู่ของฐานนั้น ระหว่างสองทฤษฎีนี้จะต้องมีทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งที่ผิดเพราะขัดแย้งกันเอง แต่ถ้าผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรปเป็นสิ่งที่ถูกต้องก็จะพิสูจน์ว่าทั้งสองทฤษฎีนั้นผิด โดยที่ทฤษฎีฐานคุณลักษณะนำฐานเข้ามาใช้อธิบายโดยไม่จำเป็น และทฤษฎีนามนิยมแบบเคร่งครัดก็ผิดเพราะเห็นว่าไม่มีสิ่งพื้นฐานอย่างคุณลักษณะที่เป็นสิ่งเฉพาะ แม้จะถูกต้องแล้วที่ปฏิเสธฐานอยู่ก่อน

วิลเลียมส์เริ่มที่ว่าโทรปแต่ละโทรปสัมพันธ์กันอย่างไร เช่น โทรปสีแดงของแอปเปิลผลหนึ่ง เหมือนกันกับโทรปสีแดงของแอปเปิลอีกผลหนึ่ง นี่ก็เป็นความสัมพันธ์ของการมีความเหมือน (*similarity*) และเมื่อเราเห็นแอปเปิล เราพบว่ามีโทรปของสีแดงที่อยู่พร้อม ๆ กับโทรปของความแข็งของผลแอปเปิล นี่แสดงว่าโทรปของสีแดงมีความสัมพันธ์กับโทรปของความแข็ง

ในด้านสถานที่ (location) ที่เดียวกัน วิลเลียมส์อธิบายว่าสถานที่เป็นความสัมพันธ์ภายนอกของโทรปเพราะว่า โทรปสองโทรปโดยตัวมันเองแล้วจะไม่บ่งชี้หรือกำหนดสถานที่ที่มันจะต้องอยู่กับโทรปอีกโทรปหนึ่งอย่างตายตัว ในขณะที่ความเหมือนเป็นความสัมพันธ์ภายในเพราะว่าเมื่อมีโทรปสองโทรปมาเปรียบเทียบกันจะมีการบ่งชี้หรือการกำหนดตายตัวในทันทีว่าโทรปทั้งสองนั้นเหมือนกันหรือไม่อย่างไร (Williams, 1966 : 79)

การที่โทรปแต่ละโทรปที่เหมือนกันนำมาเปรียบเทียบกันเราจะได้เซตของความเหมือนของโทรป (similarity set of tropes) ตรงนี้คือความสัมพันธ์ของแต่ละโทรปในด้านความเหมือนกัน ส่วนโทรปแต่ละโทรปที่มีสถานที่อยู่ที่เดียวกันนั้น ก็คือความสัมพันธ์ในด้านสถานที่ซึ่งเรียกว่า ผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป (concurrency sum of tropes) มีคำถามว่าทำไมต้องใช้คำต่างกัน คือ 'เซต' เมื่อกล่าวถึงความเหมือนของโทรป และ 'ผลรวม' เมื่อกล่าวถึงการปรากฏพร้อมของโทรป วิลเลียมส์ให้เหตุผลว่า เซตกับผลรวมมีความหมายต่างกัน ทั้งนี้เพราะเซต คือ กลุ่มที่เทอมต่างๆ เป็นสมาชิก ส่วนผลรวมคือ ส่วนรวมที่มีเทอมต่างๆ เป็นส่วนประกอบของมัน ความแตกต่างนี้จะเห็นได้ชัดเมื่อเราพิจารณารูปของกลุ่มที่มีสี่เหลี่ยม 6 อัน, กลุ่มของแถว 3 แถว, และกลุ่มของคอลัมน์ 2 คอลัมน์ (ดูรูป 2.1)

รูป 2.1 กลุ่มสี่เหลี่ยม 6 อัน ซึ่งสามารถเข้าใจเป็นสี่เหลี่ยม 3 แถว หรือสี่เหลี่ยม 2 คอลัมน์ได้

เราพบว่ากลุ่มหรือเซตของสี่เหลี่ยม 6 อัน ก็ย่อมหมายถึงสี่เหลี่ยมแต่ละอันที่เป็นสมาชิกในเซตนี้ ซึ่งสมาชิกดังกล่าวก็แตกต่างจากสมาชิกของเซตของแถว 3 แถว และเซตของคอลัมน์ 2 คอลัมน์ ในขณะที่ผลรวมของสี่เหลี่ยม 6 อัน, ผลรวมของแถว 3 แถว, และผลรวมของคอลัมน์ 2 คอลัมน์ กลับเป็นสิ่งเดียวกันทั้งหมด นั่นคือ แต่ละส่วนประกอบ (parts) รวมตัวกันขึ้นเป็นเอกลักษณ์กันทั้งหมดระหว่างผลรวมทั้ง 3 แบบ (Williams, 1966: 81) นี้เองที่เป็นความแตกต่างของเซตกับผลรวมเพราะบ่งถึงสิ่งที่แตกต่างกัน (คำว่า เอกลักษณ์ ในที่นี้ รวมทั้งตลอดงานวิจัยชิ้นนี้ จะใช้ในความหมายว่าสองสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์กันนั้นเป็นสิ่งเดียวกันหรือเท่ากัน)

ความพยายามก่อนหน้านี้ในการลดบทบาทของสิ่งสากล เช่น 'การเป็นมนุษย์' ก็ทำโดยการเปลี่ยนให้เป็นสิ่งเฉพาะรูปธรรม คือ กลุ่มของมนุษย์ทุกคน ซึ่งก็มีสมาชิกอย่างเช่น โสเครตีส นโปเลียนอยู่ในเซตนี้ ฉะนั้นเมื่อเราพูดว่าโสเครตีสเป็นมนุษย์ หรือ นโปเลียนเป็นมนุษย์ เราก็ไม่ได้กำลังกล่าวว่ามีสิ่งสากล 'การเป็นมนุษย์' ซึ่งมีสิ่งเฉพาะคือโสเครตีสและนโปเลียนที่เป็นตัวอย่าง แต่มีแค่โสเครตีสหรือนโปเลียนเท่านั้น การอธิบายกลุ่มหรือเซตเช่นนี้เกิดปัญหาขึ้นมากมายทั้งนี้เพราะมีหลักการอยู่ว่า เซตสองเซตจะเป็นเอกลักษณ์ก็ต่อเมื่อทั้งคู่มีสมาชิกทุกตัวเหมือนกัน เช่นนี้แล้วก็ทำให้เซตของสัตว์สองขาไม่มีปีก กับเซตของสิ่งที่มีอารมณ์ขันได้ กลายเป็นเซตที่เป็นเอกลักษณ์หรือก็คือเป็นเซตเดียวกันเพราะทั้งคู่มีสมาชิกเดียวกันคือมนุษย์ทุกคน วิลเลียมส์กล่าวว่าปัญหานี้จะหมดไปทันทีถ้ารับว่าสิ่งที่จะเป็นสมาชิกในเซตได้ต้องเป็นสิ่งเฉพาะนามธรรมหรือโทรปเท่านั้น เช่นเซตของการเป็นมนุษย์ ก็มีใช้ว่าสมาชิกจะเป็นโสเครตีสหรือนโปเลียน แต่เป็น 'การเป็นมนุษย์ของโสเครตีส, 'การเป็นมนุษย์ของนโปเลียน' ที่อยู่ ในเซตนี้ ปัญหาตั้งที่กล่าวมาก็สามารถแก้ไขได้ง่ายๆ คือ

เซตของสัตว์สองขาไม่มีปีก = { การเป็นสัตว์สองขาไม่มีปีกของโสเครตีส, การเป็นสัตว์สองขาไม่มีปีกของนโปเลียน,....}

เซตของการมีอารมณ์ขัน = {การมีอารมณ์ขันของโสเครตีส, การมีอารมณ์ขันของนโปเลียน,....}

จากตรงนี้ เราพบได้ว่าสมาชิกของเซตนั้นคือโทรป และก็เป็นโทรปที่มีความเหมือนกัน โทรปต่างๆ ที่เหมือนกันก็สร้างหรือประกอบขึ้นเป็นเซตของโทรปนั้นๆ ที่เหมือนกัน ตรงนี้เองที่วิลเลียมส์เรียกว่าเซตของความเหมือนของโทรป ซึ่งสังขนิมเรียกว่าสิ่งสากล ทั้งนี้เพราะเห็นว่าคุณสมบัติเช่นการเป็นสัตว์สองขาไม่มีปีกนั้นมีตัวอย่างได้มากมายหลายทีในเวลาเดียวกัน เช่น โสเครตีส นโปเลียน หรือ เปลโต้ แต่การอธิบายเช่นนี้ก็มีปัญหาตั้งที่กล่าวไปแล้วและการอธิบายด้วยโทรปก็ตัดปัญหานี้ได้ เห็นได้จากที่เซตข้างต้นทั้งสองเซตไม่มีความเป็นเอกลักษณ์กันเพราะสมาชิกทุกตัวไม่เหมือนกันเลย ในส่วนนี้จะเห็นได้ว่าสิ่งสากลสามารถได้รับการอธิบายด้วยโทรปได้ และถ้าเป็นการอธิบายที่สมเหตุสมผล ก็เพียงพอแล้วที่จะโต้แย้งสังขนิมที่กล่าวว่าสิ่งสากลเป็นสิ่งพื้นฐานสิ่งหนึ่งในภววิทยา

วิลเลียมส์ไม่เห็นว่สิ่งสากลจะเป็นสิ่งพื้นฐานได้เพราะจะเกิดปัญหาในการทำความเข้าใจด้วย เช่นเมื่อผู้ชายคนหนึ่งชื่นชมความงามของหญิงสาวที่ตนรักโดยกล่าวว่า 'ผมหลงใหลความหวานในเสียง และความสุ่มลุ่มลึกในขนตาของคุณ' นี่ก็เป็นการกล่าวถึงโทรปที่ประกอบ

ขึ้นเป็นหญิงสาวผู้หนึ่งเท่านั้น ชายผู้กำลังสนใจแต่โทรปที่ปรากฏในหญิงสาวที่เขาหลงรัก โดยที่เมื่อเขากล่าวประโยคดังกล่าวนั้น เขาไม่ได้หมายความว่า 'ชนิด' ของเสียงหรือขนตาที่ไม่ว่าจะเกิดขึ้นที่ใดในโลกที่หญิงสาวคนไหนๆ เขาเป็นต้องหลงไหลไปเสียทั้งหมด แต่เขาหมายถึงกรณีเฉพาะหรือโทรปเฉพาะหญิงสาวคนนั้นเท่านั้น (Williams, 1966: 91) นี้แสดงให้เห็นว่าเทอมต่างๆ ที่บ่งถึงคุณลักษณะที่เราใช้อยู่ในชีวิตประจำวันนี้ เป็นการบ่งถึงกรณีเฉพาะทั้งนั้นไม่ได้บ่งถึงชนิดสากลของเทอมนั้นๆแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม เราต้องรับว่าเทอมอย่าง 'สัตว์สองขาไม่มีปีก' นั้นเป็นเทอมทั่วไป (general term) ซึ่งสำหรับวิลเลียมส์แล้ว มันเป็นเทอมที่บ่งถึงเซตของความเหมือนของโทรปข้างต้น หรือ เทอม 'ความงาม' ก็เช่นกันไม่ได้บ่งถึงสิ่งสากลเพราะสิ่งที่มีอยู่จริงคือโทรปของความงามแต่ละโทรปเท่านั้น เช่น ความงามของแมรี ความงามของโมนาลิซ่า แต่ถ้าเราจะใช้ชื่อแทนโทรปเหล่านี้อย่างที่ตั้งชื่อให้แต่ละโทรปที่เป็นคุณสมบัติของอมยิ้มดังที่ได้เห็นไปแล้วนั้น เราคงเห็นได้ว่าคำในภาษาของเราจะต้องเพิ่มขึ้นอีกมากเพื่อบ่งถึงโทรปเหล่านี้ เราจึงต้องใช้คำที่เป็นเทอมทั่วไป เช่น 'ความงาม' มาเป็นตัวบ่งชี้ ในประเด็นนี้ผู้เขียนจะได้กล่าวถึงต่อไปเมื่อกล่าวถึงข้อโต้แย้งเกี่ยวกับเทอมเอกพจน์และเทอมทั่วไปของ จอร์จ เฟดเดอริค สเตาท์ ซึ่งจะสนับสนุนวิลเลียมส์ได้เป็นอย่างดี จึงขอพักประเด็นนี้ไว้ก่อน

ที่จะพิจารณาต่อไป คือ ผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป ซึ่งวิลเลียมส์กล่าวว่าเป็นการอธิบายสิ่งเฉพาะรูปธรรมอย่างอมยิ้ม แอปเปิล หรือโสเครตีสซึ่งเรารู้ได้ จากทฤษฎีโทรปของวิลเลียมส์ เราอาจกล่าวถึงโสเครตีสว่าเป็นผู้ฉลาดปราดเปรื่อง เป็นครูของเพลโต เป็นนักปรัชญากรีก ฯลฯ ได้ในผลรวมของการปรากฏพร้อมของโทรปเหล่านี้ คือ

$$\text{โสเครตีส} = [\text{การเป็นผู้ฉลาดปราดเปรื่อง,} + \text{การเป็นครูของเพลโต,} + \text{การเป็นนักปรัชญากรีก,} + \dots]$$

การอธิบายด้วยสัญลักษณ์แบบกลุ่มที่แสดงถึงผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรปเช่นนี้ ผู้เขียนแสดงขึ้นเองจากการอธิบายของวิลเลียมส์เพื่อความเข้าใจง่าย จริงๆ แล้ววิลเลียมส์เองมิได้ใช้สัญลักษณ์ดังที่เห็นในการอธิบายแต่อย่างใด อย่างไรก็ตามจากกลุ่มของโทรปที่ประกอบกันขึ้นเป็นโสเครตีสเช่นนี้ วิลเลียมส์กล่าวว่าเราจะสามารถใช้เข้าใจรูปประโยคที่มีภาคแสดงได้ วิลเลียมส์เห็นว่าความพยายามแบบเดิมทางตรรกวิทยาเป็นความล้มเหลว เช่น ข้อความ 'โสเครตีสฉลาด' นักตรรกวิทยาจะแปลงให้อยู่ในรูป "a เป็น b" แล้วก็มักจะกล่าวว่าโครงสร้างในภาษาที่ประโยคมีภาคประธานและภาคแสดงเช่นนี้สนับสนุนทฤษฎีสัญนิยมเป็นอย่างดี เพราะเราตีความ

ได้ว่าข้อความ 'โสเครตีสฉลาด' มีสาระและคุณลักษณะซึ่งเป็นสิ่งสากลที่ถูกบ่งถึงโดยโสเครตีส คือสาระและเป็นผู้มีตัวอย่างของสิ่งสากล 'ความฉลาด' วิลเลียมส์ปฏิเสธความเข้าใจเช่นนี้ เพราะเราสามารถเข้าใจแบบทฤษฎีโทรปได้ว่า 'โสเครตีสฉลาด' นั้นหมายถึง ผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป (โสเครตีส) ได้รวมโทรปหนึ่งซึ่งเป็นสมาชิกของเซตของความเหมือนของโทรป (ความฉลาดทั่วๆ ไป) ไว้ด้วย (Williams, 1966 : 83-84) นี่แสดงให้เห็นว่าโครงสร้างของภาษาที่มีภาคประธาน-ภาคแสดงอยู่นั้นไม่ได้ขัดแย้งอะไรกับการอธิบายของทฤษฎีโทรป ภาคประธาน 'โสเครตีส' ไม่จำเป็นจะต้องได้รับการพิจารณาว่าเป็นสาระที่เป็นที่รองรับคุณสมบัติความฉลาด แต่สาระนั้นเป็นผลรวมของการปรากฏพร้อมของโทรปซึ่งรวมโทรปความฉลาดของโสเครตีสไว้แล้วนั่นเอง และความฉลาดของเขาก็เป็นสมาชิกในเซตของความเหมือนของโทรป "การมีความฉลาด" ซึ่งอาจจะมีสมาชิกอื่นๆ อยู่ด้วยเช่น การมีความฉลาดของเพลโต, การมีความฉลาดของอริสโตเติล, ฯลฯ

สเตาท์ก็ได้กล่าวแนวคิดอย่างเดียวกันนี้ในงาน "Are the Characteristics of Particular Things Universal or Particular?" (1923-ในที่นี้อ้างอิงจากที่ตีพิมพ์อีกครั้งในปี 1971) ว่า "คุณสมบัติใดๆ ก็เป็นสิ่งเฉพาะนามธรรมซึ่งเป็นภาคแสดงของสิ่งเฉพาะรูปธรรมได้" (Characters are abstract particulars which are predicable of concrete particulars.) (Mocre & Stout, 1971:178) จุดยืนของสเตาท์ก็เป็นทฤษฎีกลุ่มคุณลักษณะ (bundle theory) อย่างชัดเจนเพราะเขาปฏิเสธว่าสาระไม่สามารถรับรู้แยกต่างหากจากคุณสมบัติได้ เช่นเราไม่สามารถรู้จักแอปเปิลผลหนึ่งโดยไม่มีโมณฑภาพการมีสีแดง การมีรสชาติของแอปเปิล การมีเนื้อแข็ง, ฯลฯ ได้เลย ถ้าสาระไม่ใช่สิ่งใดนอกเหนือจากคุณสมบัติต่างๆ ของมัน การรู้จักสาระโดยไม่รู้จักคุณสมบัติเหล่านั้นก็เท่ากับว่าไม่รู้อะไรเลย และการมีความรู้ในสิ่งใดๆ ก็ไม่ปรากฏว่ามีความรู้ในสิ่งนั้นๆ โดยที่ปราศจากความรู้ในคุณสมบัติ เมื่อไม่มีเหตุผลว่าเราสามารถรู้จักสาระอย่างเป็นอิสระจากคุณสมบัติเช่นนี้แล้ว มันก็ไม่ใช่สิ่งใดอื่นที่นอกเหนือจากคุณสมบัติของมันเองได้ (Stout, 1971: 157-158) ด้วยเหตุนี้การเข้าใจข้อความอย่างเช่น 'นายสมิธมีความสุข' ถ้าเราเข้าใจแล้วว่านายสมิธไม่ใช่สาระที่แตกต่างไปจากคุณสมบัติต่างๆ ที่ประกอบขึ้นเป็นตัวเขาเอง เราก็ต้องเข้าใจว่านายสมิธแท้จริงแล้วเป็นเอกภาพที่ซับซ้อน หรือ complex unity (น่าจะมีความหมายเดียวกับ concurrence sum of tropes ของ วิลเลียมส์) และการแปลงข้อความ 'นายสมิธมีความสุข' จากทฤษฎีของสเตาท์ก็จะต้องพูดว่า

“เอกภาพรูปธรรมที่รวบรวมคุณสมบัติต่างๆ ซึ่งเอกภาพนี้รู้จักในชื่อว่าสมิธก็ได้รวมคุณสมบัติของการมีความสุขอยู่ด้วย” (The concrete unity including the character of being known by the name of Smith also includes the character of being happy.)

เราไม่ควรเข้าใจข้อความ “นายสมิธมีความสุข” ในแบบต่อไปนี้คือ

“กลุ่มของสิ่งซับซ้อนที่รวบรวมทุกๆ คุณสมบัติของนายสมิธนั้น นอกจากนั้นก็รวมการมีความสุขเป็นคุณสมบัติอีกประการหนึ่งของนายสมิธด้วย” (The complex including all the characters of Smith includes, besides these, another character of Smith, that of being happy.)

ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าไร้เหตุผล (Stout, 1971: 160) สเตาที่ไม่ได้ให้เหตุผลว่าทำไมจึงไร้เหตุผล แต่เราจะเห็นได้ว่า ที่ไร้เหตุผลก็เพราะเป็นคำพูดที่ขัดแย้งตัวเอง เพราะในส่วนแรกได้บอกไว้แล้วว่ากลุ่มของสิ่งที่ซับซ้อนนี้รวมคุณสมบัติทุกประการของนายสมิธอยู่แล้ว ไม่น่าจะมีคุณสมบัติอื่นๆ เข้ามาอีก แต่ส่วนหลังกลับบอกว่ามีอีกประการหนึ่งคือการมีความสุข ซึ่งเห็นได้ชัดว่าเป็นประพจน์ขัดกัน

จึงกล่าวได้ว่าสิ่งเฉพาะรูปธรรมอย่างโสเครติสหรือนายสมิธนั้น สามารถเข้าใจในทฤษฎีโทรปได้ว่าเป็นผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรปของคุณสมบัติต่างๆ โสเครติสหรือนายสมิธมิได้เป็นสาระที่มีอยู่เป็นอิสระจากคุณสมบัติเหล่านั้น และคุณสมบัติที่ประกอบกันขึ้นเป็นเขาทั้งสองนั้นก็ไม่ได้เป็นตัวอย่างของสิ่งสากล แต่เป็นโทรปซึ่งเป็นสิ่งเฉพาะและโทรปนี้ก็ เป็นสมาชิกของเซตของความเหมือนของโทรปซึ่งตรงนี้เองที่นักปรัชญาเข้าใจกันมาตลอดว่าเป็นสิ่งสากล ประเด็นเรื่องเซตของความเหมือนและผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรปนี้เป็นส่วนที่สำคัญมากที่สุดในทฤษฎีโทรปของวิลเลียมส์ เพราะถ้าเป็นข้ออ้างที่สมเหตุสมผล ก็จะสามารถโต้แย้งสัญนิยมและนามนิยมแบบเคร่งครัดให้ตกไปได้

3. การเข้าใจและนิยามของสิ่งนามธรรม

ที่ผ่านมาเราได้เข้าใจไปแล้วว่าโทรปในฐานะสิ่งเฉพาะนามธรรมนั้นสามารถเป็นธาตุของสรรพสิ่งได้อย่างไร แต่ถึงกระนั้นปัญหาก็ยังมีอยู่ตรงที่ทฤษฎีทางภววิทยาที่มีการหลีกเลี่ยงที่

จะกล่าวถึงสิ่งนามธรรมอยู่มีใช้น้อย การพยายามไม่พูดถึงสิ่งนามธรรมเลยได้รับการพิจารณาว่าเป็นความปลอดภัยของทฤษฎีทางภววิทยาที่จะต้องอธิบายสิ่งกายภาพหรือสิ่งในธรรมชาติทั้งหลาย วิลเลียมส์ก็ตระหนักดีถึงค่านิยมดังกล่าวนี้ แต่เมื่อเขาตั้งฐานทฤษฎีของเขาด้วยโทรปซึ่งเป็นสิ่งนามธรรมขึ้นมาแล้ว เขาก็ต้องมีการอ้างเหตุผลที่ทำให้เห็นได้ว่าสิ่งนามธรรมอย่างโทรปจะไม่มีปัญหาอย่างที่นักปรัชญาวิตกกันได้

วิลเลียมส์เริ่มจากการพูดถึงนิยามหรือความหมายของสิ่งนามธรรมเสียก่อนว่าเท่าที่ผ่านมามีการใช้ในความหมายใด ก็พบว่าเมื่อพูดถึงสิ่งนามธรรมก็ดูจะเป็นเรื่องทางจิต ความคิดไม่อยู่ในอวกาศ-เวลา เป็นทฤษฎีล้วนๆ ความหมายของสิ่งนามธรรมนี้จะเห็นว่ามีมาจากสองรากศัพท์คือ อย่างแรกก็เป็นการมีอยู่ของสิ่งเฉพาะที่พ้นผัสสะ (transcending individual existence) ตัวอย่างเช่นสิ่งสากล แบบของเพลโต แต่อย่างหลังเป็นรากศัพท์ที่มีความหมายที่แท้จริงกว่าอย่างแรกนั่นคือ การเป็นส่วนประกอบซึ่งยังไม่สมบูรณ์ (partial, incomplete, fragmentary) คือสิ่งที่ยังน้อยกว่าส่วนรวมที่รวมสิ่งนามธรรมนั้น (Williams, 1966: 85) ความหมายตามรากศัพท์หลังนี้เองที่วิลเลียมส์เห็นว่าเป็นความหมายที่กว้างที่สุด เพราะครอบคลุมความหมายแบบแรกและตรงกับทฤษฎีของเขามากที่สุด ซึ่งนี่จะเห็นได้ว่า สิ่งนามธรรมอย่างโทรปนี้เชื่อว่ามีความหมายว่าไม่อยู่ในระบบอวกาศ-เวลาแต่เพียงอย่างเดียวดังความหมายเดิมที่เข้าใจกันด้วย (Campbell, 1990 :3)

จากการเข้าใจผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรปดังที่ได้กล่าวไปแล้วจะเห็นว่าโทรปซึ่งเป็นสิ่งนามธรรมนั้น เมื่อรวมตัวและปรากฏพร้อมกันก็มีผลรวมออกมาเป็นสิ่งเฉพาะรูปธรรม วิลเลียมส์เน้นย้ำแนวคิดตรงนี้อีกครั้งนั่นคือ สิ่งนามธรรมนั้นก็มีอยู่ไปพร้อมๆ กับสิ่งรูปธรรม ไม่ใช่ในความหมายที่ว่าสิ่งนามธรรมเป็นสิ่งรูปธรรม และไม่ใช่ในความหมายที่ว่าสิ่งนามธรรมและสิ่งรูปธรรมเป็นสองสิ่งที่แยกต่างหากจากกัน แต่ทั้งคู่ก็มีอยู่ในแบบเดียวกับที่มลรัฐต่างๆ ของอเมริกามีอยู่พร้อมๆ กับสหรัฐอเมริกา หรือในแบบเดียวกับเส้นด้ายมีอยู่พร้อมๆ กับถุงเท้า (Williams, 1966: 93) หรือที่เห็นได้ชัดเจนคือ แก้วแต่ละแก้วของกระดานหมากรุกก็มีอยู่พร้อมๆ กับช่องสี่เหลี่ยมแต่ละช่องและกระดานหมากรุกทั้งแผ่น ตรงนี้แสดงให้เห็นทั้งการอธิบายนิยามของสิ่งนามธรรมว่าเป็นสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์ซึ่งต้องมีการปรากฏร่วมกับสิ่งนามธรรมอื่นๆ และแสดงให้เห็นว่าการเข้าใจสิ่งนามธรรมว่าเป็นอีกสิ่งหนึ่งแยกไปต่างหากจากสิ่งรูปธรรมนั้นเป็นความเข้าใจที่ผิด

อย่างไรก็ดีการกล่าวว่าสิ่งนามธรรมอย่างโทรปนี้เป็นสิ่งพื้นฐานทางภววิทยา ก็ต้องมีคำถามตามมาแน่นอนว่าสิ่งนี้สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองในตนเอง (per se and in se) หรือไม่ และการมีอยู่ของมันเป็นอิสระจากบริบท (contexts) ที่แวดล้อมหรือไม่ หลักการนี้เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่าการดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเป็นสิ่งที่มีอยู่อย่างแท้จริง และถ้าวิลเลียมส์กล่าวว่าการเข้าใจสิ่งนามธรรมว่ามีอยู่แตกต่างหากจากสิ่งรูปธรรมได้เป็นความเข้าใจที่ผิดนั้น สิ่งนามธรรมจะมีอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างไร เหตุผลของวิลเลียมส์ที่เสนอขึ้นมา นั้นไม่ใช่ว่าหาทางให้สิ่งนามธรรมดำรงอยู่ด้วยตนเองได้แต่เขาเสนอว่าหลักการที่ตัดสินว่าสิ่งใดมีอยู่จริงต้องดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองนั้นผิด

การพิจารณาของวิลเลียมส์ก็คือทอม 'ดำรงอยู่' ด้วยตนเอง' นั้นค่อนข้างจะมีความโน้มเอียงที่จะเป็นคุณลักษณะเฉพาะสิ่งรูปธรรมหรือส่วนประกอบที่เป็นรูปธรรมของสิ่งรูปธรรมมาตลอด เช่นแห่งของอมยิ้ม แม้เป็นส่วนประกอบของอมยิ้มก็ดำรงอยู่ด้วยตนเองได้ถ้าเราดึงมันออกมา ตรงนี้การดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองจึงต้องมีลักษณะเคลื่อนย้ายได้ (removable) ด้วย แต่ลักษณะการเคลื่อนย้ายได้นี้ก็ไม่ใช่ว่าจะมีได้ในทุกสิ่งรูปธรรม เช่นสิ่งกายภาพอย่างแม่น้ำมีสชิชิปีก็ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้จากเทือกเขามิสชิชิปี การเคลื่อนย้ายได้หรือไม่จึงไม่น่าจะเป็นเกณฑ์ตัดสินที่ดีที่ว่าสิ่งใดจะดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง สิ่งนามธรรมนั้นเรากล่าวว่าเป็นส่วนประกอบของสิ่งรูปธรรม แต่ส่วนประกอบในความหมายนี้ก็ต่างจากการที่แห่งเป็นส่วนประกอบของอมยิ้ม นี้แสดงว่าเรากำลังสับสนในการใช้คำว่าส่วนประกอบ วิลเลียมส์จึงเสนอว่าเราน่าจะใช้คำว่าส่วนประกอบ (constituents) โดยใช้แยกจากส่วนผสม (ingredients) โดยที่ส่วนประกอบนั้นคือสิ่งที่อยู่ในวัตถุตามที่เรบรรยายหรือพูดถึงวัตถุนั้น (เช่นมีสี รูปร่างอย่างไร) ส่วนคำว่าส่วนผสมก็คือสภาพทั้งหลายที่เราใช้ในการประกอบขึ้นเป็นวัตถุนั้นหนึ่งหรือที่ออกมาจากการที่เราแยกส่วนวัตถุนั้น (Williams, 1966: 96) เช่นนี้แล้วแห่งของอมยิ้มก็เป็นส่วนผสม เราจะเห็นได้ว่าหลักการที่กล่าวว่าสิ่งที่มีอยู่จริงต้องดำรงอยู่ได้ด้วยตนเองนั้นพูดถึงสิ่งรูปธรรมหรือส่วนผสมของสิ่งรูปธรรมนี้เท่านั้น แต่สิ่งรูปธรรมทั้งหลายกับส่วนประกอบของมันก็เป็นสิ่งเดียวกัน สิ่งรูปธรรมอย่างหนังสือเล่มหนึ่ง เราอาจแยกส่วนผสมของมันคือกระดาษแต่ละแผ่นออกมาได้ แต่เราแยกการมีรูปทรงสี่เหลี่ยมออกมาไม่ได้ นี่ไม่ใช่จะได้แย้งได้ว่าสิ่งนามธรรมอย่างสี่เหลี่ยมไม่สามารถมีอยู่โดยไร้บริบทเพราะมันจำเป็นต้องมีบริบทคือสิ่งรูปธรรมอย่างหนังสือ ทั้งนี้เพราะหนังสือเองก็ไม่ใช่ดำรงอยู่ได้โดยไร้บริบทสิ่งนามธรรมอย่างการมีรูปทรงสี่เหลี่ยมของมัน ดังนั้นหนังสือกับการมีรูปทรงสี่เหลี่ยมของมันจึงเป็นสิ่งเดียวกันที่แยกจากกันไม่ได้ การบอกว่าสิ่งทั้งหลายประกอบขึ้นจากโทรปจึงเป็นคนละความหมายกับการบอกว่าสิ่งทั้งหลายมีส่วนผสมอะไรบ้าง ทั้ง

นี่เพราะการประกอบขึ้นจากโทรปไม่ได้บ่งชี้ว่าสิ่งรูปธรรมสามารถทำขึ้นได้จากการนำโทรปมาจัดวางเข้าด้วยกันหรือสิ่งรูปธรรมเหล่านี้จะสูญสลายได้ด้วยการนำโทรปทั้งหลายออกไป (That things consist of tropes does not imply either that they were made by putting tropes together or that they can be dismantled by taking tropes apart.) (Williams, 1966:96)

ดังนั้นถ้าเราเข้าใจว่าสิ่งนามธรรมในทฤษฎีโทรปของวิลเลียมส์ใช้ในความหมายที่ว่าเป็นส่วนประกอบของสิ่งรูปธรรมแล้วจะไม่มีปัญหาในทางภววิทยาได้ วิลเลียมส์สรุปว่าที่จริงแล้วการมีอยู่อย่างอิสระด้วยตนเองหรือการเคลื่อนย้ายได้นั้นไม่ได้เป็นประเด็นสำคัญเลยในการตัดสินความเป็นจริงของสัตภาพใดๆ (actuality of entities) แต่ที่ตัดสินได้จริงคือว่าสิ่งนั้นมีอยู่จริงหรือไม่ต่างหาก (Williams, 1966: 98)

4. คุณสมบัติเชิงความสัมพันธ์

เราเข้าใจไปแล้วว่าคุณสมบัติเป็นสิ่งเฉพาะได้อย่างไร แต่คุณลักษณะอีกประการหนึ่งคือความสัมพันธ์ จากอิทธิพลของรัสเซลล์ก็ทำให้นักปรัชญาเข้าใจกันว่าความสัมพันธ์เป็นสิ่งลากลด้วย ดังนั้นอาจมีการโต้แย้งต่อทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะได้ว่าไม่สามารถทำให้ความสัมพันธ์เป็นสิ่งเฉพาะได้ อย่างไรก็ตามที่วิลเลียมส์ไม่ค่อยได้พูดถึงความสัมพันธ์เท่าที่ควรก็เพราะเห็นว่าไม่ใช่โทรปแท้ เป็นแต่เพียงสิ่งที่ใช้โทรปเป็นฐานที่เกิด แต่เขาก็พูดถึงแต่เพียงความสัมพันธ์ที่ทฤษฎีโทรปถือว่าเป็นความสัมพันธ์พื้นฐานเท่านั้น ซึ่งก็คือความสัมพันธ์ของความเหมือนกันระหว่างโทรปในเซตของความเหมือนของโทรป และความสัมพันธ์ของการที่โทรปสองโทรปขึ้นไปมาอยู่ที่เดียวกันในผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป แต่การโต้แย้งอาจมาในรูปของความสัมพันธ์ของสิ่งเฉพาะรูปธรรมเช่น a สูงกว่า b, นายขวามีน้ำหนักมากกว่านายดำ เช่นนี้เป็นต้น

การโต้แย้งอาจอยู่ในรูปของการอ้างเหตุผลที่ว่าถ้าสิ่งสองสิ่งมีสมาชิกที่เป็นโทรปประเภทเดียวกันทั้งหมด เช่นลูกบอลสองลูก ประกอบขึ้นจากโทรปประเภทเดียวกันคือ การมีทรงกลม, การมีผิวเรียบ เราจะรับรู้การเป็นคนละสิ่งของลูกบอลทั้งสองลูกนี้อย่างไรถ้าเราไม่นำฐานเข้ามาอธิบายร่วมด้วย เช่น อธิบายว่าลูกบอลลูกแรกเป็นสาระที่ประกอบขึ้นจาก ฐาน S_1 + กลม, ผิวเรียบ และลูกบอลลูกที่สอง ประกอบขึ้นจาก ฐาน S_2 + กลม, ผิวเรียบ หรือถ้าไม่ใช่ฐานในอธิบาย เราก็อาจใช้ความสัมพันธ์ได้ เช่น เราเห็นว่าลูกบอลลูกแรกอยู่ทางซ้ายของลูกบอลลูก

ที่สอง ฉะนั้นลูกบอลทั้งสองลูกนี้เป็นสิ่งเฉพาะที่เชื่อมด้วยความสัมพันธ์ “อยู่ทางซ้ายของ” โดยวางตำแหน่งที่ลูกบอลลูกแรก แต่นี่ก็เห็นได้ว่าเป็นการนำสิ่งสากลเข้ามาอธิบายเพราะความสัมพันธ์ “อยู่ทางซ้ายของ” นี้เกิดขึ้นที่ใดก็ได้ เช่น นาย ก. เข้าแถวทางซ้ายมือของ นาย ข. หรือปากกาสีแดงอยู่ทางซ้ายของปากกาสีน้ำเงิน นี่ก็เป็นตัวอย่างของความสัมพันธ์ในฐานะสิ่งสากล

อย่างไรก็ดีเราจะพบคำตอบต่อปัญหาในในงานเขียนของแคมป์เบลคือ Abstract Particulars (1990) ซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ในฐานะคุณสมบัติอย่างหนึ่ง การพยายามลดทอนความสัมพันธ์ไปสู่คุณสมบัตินั้นมีมาก่อนหน้านี้แล้ว เช่น สมชายสูงกว่าสมศักดิ์ ก็จะมีการเข้าใจว่าสมชายมีคุณสมบัติ “การสูงกว่าสมศักดิ์” ซึ่งจะเรียกว่าคุณสมบัติในเชิงความสัมพันธ์ (relational property) แคมป์เบลก็เช่นกันที่พยายามอธิบายความสัมพันธ์ในฐานะคุณสมบัติที่เป็นสิ่งเฉพาะอย่างหนึ่ง โดยเขาแยกแยะความแตกต่างระหว่างคุณสมบัติภายใน (inherent) กับคุณสมบัติสนับสนุน (adherent) (Campbell, 1990:43) อย่างเช่น “การมีสีน้ำเงิน” “การมีอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส” หรือ “ความแข็ง” นั้นเป็นคุณสมบัติที่สิ่งรูปธรรมต่างๆ สามารถมีได้โดยตัวของมันเองไม่ต้องพึ่งพาการมีอยู่ของสิ่งอื่นใด อันนี้เป็นตัวอย่างของคุณสมบัติภายใน แต่อย่างเช่น “การเป็นผู้ที่มีน้ำหนักมากที่สุดในห้อง” เป็นคุณสมบัติสนับสนุน ทั้งนี้เพราะสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีได้ก็เพราะสิ่งอื่นๆ มีลักษณะที่เหมาะสมให้สิ่งนั้นมีคุณสมบัตินี้ อย่างในที่นี้ถ้าคนคนหนึ่งจะมีคุณสมบัติการมีน้ำหนักมากที่สุดในห้องก็ต่อเมื่อคนอื่น ๆ ที่เหลือต่างก็ต้องมีน้ำหนักน้อยกว่าเขาเท่านั้น เราจะเห็นได้ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะมีหรือสูญเสียคุณสมบัติสนับสนุนนี้ไปก็ได้โดยไม่ต้องถือว่าการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในสิ่งนั้นแต่อย่างใด และดังนั้นเมื่อเราพิจารณาสิ่งเฉพาะ การพิจารณาแต่คุณสมบัติภายในเท่านั้นจึงไม่พอที่จะกำหนดการเป็นเอกลักษณ์ อย่างลูกบอลสองลูกที่กล่าวถึงข้างต้นซึ่งมีโทรปประเภทเดียวกันทั้งหมด แต่มันก็ไม่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ในฐานะเป็นสิ่งเดียวกันไปได้ เพราะเราสามารถแยกมันออกจากกันได้ด้วยคุณสมบัติสนับสนุนนั่นเอง ลูกบอลสองลูกนั้นแม้จะกลมและมีผิวเรียบเหมือนกัน เราก็จะกล่าวที่เหมือนกันนั้นเป็นประเภทของโทรป แต่โทรปที่ปรากฏพร้อมกันเป็นลูกบอลทั้งสองลูกนั้นเป็นคนละชุดกันและเป็นโทรปของคุณสมบัติภายใน ส่วนโทรปของคุณสมบัติสนับสนุนนั้นก็ยิ่งชี้ให้เห็นว่าลูกบอลสองลูกนั้นเป็นคนละลูกกัน เพราะเราพบว่าลูกแรกมีคุณสมบัติสนับสนุน “การอยู่ทางซ้ายของลูกบอลลูกที่สอง” ปรากฏพร้อมกับโทรปคุณสมบัติภายในอื่นๆ อีกด้วยอย่างนี้เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การอธิบายในจุดนี้มีสมมติฐานที่แคมป์เบลรับอยู่ก่อนโดยที่ไม่ได้กล่าวไว้ชัดเจนซึ่งเมื่อพูดถึงแล้วเราก็จะเห็นได้ว่าแท้จริงแล้ว วิลเลียมส์และแคมป์เบลก็พูดอย่างเดียวกันคือทำให้ความสัมพันธ์เป็นคุณสมบัติอย่างหนึ่ง ประเด็นดังกล่าวนี้จะพูดถึงต่อไปในบทที่ 4 จึงขอพักไว้ชั่วคราว

ข้อสนับสนุนทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะ

ตัวอย่างที่ดีของข้อสนับสนุนนี้พบได้ในงาน Abstract Particulars (1990) ซึ่งแคมป์เบล ได้กล่าวถึงทฤษฎีโทรปหรือทฤษฎีสิ่งเฉพาะนามธรรมนี้ว่าเป็นทฤษฎีที่มีความสมเหตุสมผลที่สุดในภววิทยา อีกทั้งมีความประหยัดในการใช้สิ่งพื้นฐานด้วย เพราะทฤษฎีโทรปอย่างทีวิลเลียมส์ และสเตาท์เสนอนั้น เป็นภววิทยาที่อธิบายด้วยสิ่งเพียงประเภทเดียว (A one – category ontology) แคมป์เบลเห็นว่าหน้าที่ของตนในงานชิ้นนี้ก็คือสร้างระบบการอธิบายทางภววิทยาทั้งหมดด้วยทฤษฎีโทรปซึ่งก็แน่นอนว่าเขาต้องแสดงถึงปัญหาของฝ่ายตรงข้ามกับทฤษฎีโทรปว่ามีความด้อยกว่า สิ่งเหล่านี้เองที่เราจะพิจารณากันในส่วนนี้เพื่อจะแสดงให้เห็นว่าแคมป์เบลมีข้อสนับสนุนทฤษฎีโทรปอย่างไร ผู้เขียนจะเลือกพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่สองประเด็นใหญ่ๆ คือ 1. ปัญหาการอธิบายสาระและสิ่งสากล 2. การปฏิเสธนามนิยมแบบความคล้าย (resemblance nominalism)

1. ปัญหาการอธิบายสาระและสิ่งสากล (the troubles with substance and universals)

แคมป์เบลกล่าวถึงการอธิบายสิ่งที่มีอยู่ด้วยภววิทยาที่อธิบายด้วยสิ่งสองประเภท (two-category ontology) อย่างทฤษฎีของอริสโตเติลที่มีความไปด้วยกันได้กับโครงสร้างของประโยคที่มีภาคประธานและภาคแสดง สิ่งต่างๆ มีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง เช่น ไฟรอน สุนัข กำลังเห่า เช่นนี้ทฤษฎีแบบอริสโตเติลจะบอกว่าเรากำลังบ่งถึงสิ่งเฉพาะรูปธรรมและวางภาคแสดงด้วยคุณสมบัติหรือความสัมพันธ์ให้กับสิ่งเฉพาะเหล่านั้น การอธิบายด้วยทฤษฎีแบบสิ่งสองประเภทนี้ก็เป็นแบบทวินิยม (Dualism) มีสิ่งเฉพาะรูปธรรมเป็นสาระซึ่งเป็นสิ่งที่มีอยู่จริงสามารถมีอยู่อย่างอิสระ และมีสิ่งสากลซึ่งเป็นลักษณะที่มีตัวอย่างมากมายพร้อมกันได้ ดังนั้นประโยคที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน ภาคประธานก็คือสาระ ส่วนภาคแสดงก็คือคุณลักษณะซึ่งเป็นสิ่งสากล อย่างไรก็ตามการที่ภาษาตอบรับกับภววิทยาที่อธิบายด้วยสิ่งสองประเภทเช่นนี้ ก็ใช้ว่าจะเป็นการเปรียบเทียบของระบบการอธิบายด้วยทฤษฎีดังกล่าว ภาษาของเราไม่ถึงกับจะต้องกำหนดว่าสิ่งภายนอกมีสองประเภทพื้นฐานเช่นนั้นตามไปด้วย แม้ภาษาเชิงทวินิยมในรูปแบบของภาคประธาน-ภาคแสดงจะเป็นเครื่องมือที่ใช้ได้ดีสำหรับการบรรยายโลก แคมป์เบลก็ไม่ได้รับไปด้วยในทันทีว่าเป็นระบบภาษาที่จะใช้งานได้เพียงระบบเดียว (Campbell, 1990: 5-6)

การอธิบายสิ่งเฉพาะอย่างที่เราเห็นเป็นวัตถุต่างๆ นั้น ก็คืออธิบายว่าเป็นสาระที่ประกอบขึ้นจากคุณสมบัติหลายๆ ประการซึ่งเป็นสิ่งสากล เพราะเราสามารถพบได้หลายๆ แห่งในเวลาเดียวกัน และจะต้องมีสิ่งที่ทำความเป็นสิ่งเฉพาะให้กับแต่ละกรณีของคุณสมบัติว่าอยู่กับสิ่งใด สิ่งนี้คือฐาน (substratum) คำถามตรงนี้ก็คือ สาระนั้นอยู่ที่เฉพาะฐานนี้หรือเกิดขึ้นจากฐานร่วมกับคุณลักษณะ ถ้าเป็นกรณีแรกเราจะเรียกฐานว่า สิ่งเฉพาะที่ว่างเปล่า (bare particular) ตรงนี้มีปัญหาคือ ถ้าบอกว่าว่างเปล่าจริงๆ ก็แสดงว่าไม่มีคุณลักษณะใดๆ เลย แล้วเราจะแยกแยะสิ่งนี้ออกจากกันได้อย่างไร การไม่มีคุณลักษณะใดๆ เลยก็เท่ากับว่าไม่มีความสามารถ (capacities) ด้วย นั่นก็คือจะไร้ความสามารถที่จะมีคุณลักษณะใดๆ ทั้งสิ้น แต่หน้าที่การคอยรองรับคุณลักษณะไม่ใช่หรือที่เป็นบทบาทของฐานซึ่งเป็นสิ่งเฉพาะที่ว่างเปล่านี้ นี่เท่ากับว่าทอม “สิ่งเฉพาะที่ว่างเปล่า” มีความขัดแย้งกับ “ฐานที่คอยรองรับคุณลักษณะ” แต่ถึงแม้จะยอมรับกรณีหลังที่ว่าสาระอยู่ที่ฐานร่วมกับคุณลักษณะก็มีปัญหาว่าทั้งสองสิ่งเป็นสิ่งที่ต่างประเภทกัน ฐานนั้นเอาไว้ทำความเป็นสิ่งเฉพาะส่วนคุณลักษณะก็เป็นผู้ให้ลักษณะต่างๆ ทั้งสองรวมกันก็คือสิ่งหรือวัตถุตามธรรมดาอย่างเรารับรู้ว่าเป็นสิ่งเฉพาะที่มีคุณลักษณะต่างๆ นี่เองนี่กลายเป็นว่าเราไม่ได้กำลังอธิบายส่วนประกอบพื้นฐานใดๆ เลยเพราะเรากำลังเอาสิ่งหรือวัตถุนั้นเองมาอธิบายตัวมันเองอีกทีหนึ่ง ตรงนี้จึงดูจะเป็นแค่ ‘ทฤษฎีสาระของสาระ (substance theory of substance)’ คือมโนทัศน์ของสสารก็กลายเป็นสิ่งพื้นฐานที่สุดไป ขัดแย้งกับที่เริ่มต้นพยายามอธิบายว่ามีส่วนประกอบพื้นฐานคือฐานและคุณลักษณะ แคมป์เบลสรุปว่าในการอธิบายสสารด้วยการนำฐานเข้ามาใช้ด้วย ไม่ว่าจะว่างเปล่าหรือไม่ว่างจะเกิดปัญหาทั้งสิ้น (Campbell, 1990: 7) จุดนี้เองที่ทำให้ทฤษฎีโทรปในฐานะภววิทยาที่มีสิ่งพื้นฐานเพียงสิ่งเดียวของเขาจึงเหลือทางเลือกในแบบตรงกันข้ามกับทฤษฎีฐานคุณลักษณะ ซึ่งก็คือทฤษฎีกลุ่มคุณลักษณะนั่นเอง

และเมื่อพูดถึงคุณลักษณะก็มีปัญหาว่าเป็นสิ่งสากลหรือสิ่งเฉพาะ การรับรู้คุณลักษณะของสิ่งเช่น สีแดงเราเห็นว่าปรากฏได้หลายๆ ที่ในเวลาเดียวกัน นี่คือนี่คือสีแดงมีลักษณะการเกิดขึ้นซ้ำๆ (recurrence) จึงได้รับการอธิบายว่าเป็นสิ่งสากล อย่างไรก็ตาม การอธิบายคุณลักษณะว่าเป็นสิ่งสากลนี้มีปัญหาตลอด เช่นที่ว่า จะสัมพันธ์กับสิ่งเฉพาะได้อย่างไร การอธิบายในจุดที่ว่าสิ่งเฉพาะหรือสสารสามแบบที่อยู่ในโลกสิ่งสากลอย่างที่เปลโต้อธิบายนั้นก็ปัญหาที่กล่าวถึงกันอยู่มาก แต่ที่แคมป์เบลกล่าวไว้ได้อย่างน่าสนใจคือปัญหาสิ่งที่ยังกำหนดได้ (determinable) พวกเขาจึงนิยมจะอธิบายความเหมือนกันของสิ่งต่างๆ ด้วยสิ่งสากล ดังนั้น สิ่งที่มีสีส้มเหมือนกับสิ่งสีส้มอื่นๆ ได้ก็เพราะเป็นตัวอย่างของสีส้มที่เป็นสิ่งสากล อย่างไรก็ตาม สิ่งสีส้มก็

มีความคล้ายกับสิ่งสีเขียวในจุดที่ว่าเป็นตัวอย่างของ “การมีสี” ตรงนี้อาจเป็นการไม่ถูกต้องนัก ถ้าจะอธิบายจากสิ่งสากล นั้นเพราะการเข้าใจในแง่ของสิ่งต่างๆว่าเหมือนกันก็ไปกับสิ่งสากลประเภทหนึ่ง ในแง่ที่ต่างกันก็ต้องอีกประเภทหนึ่ง สีสัมกับสีเขียวต่างกันเมื่อพิจารณาในแง่ของสี แต่ก็กลับเหมือนกันได้เมื่อพิจารณาในแง่ของสีอีกเช่นเดียวกัน สัจนิยมจึงจำเป็นต้องหาวิธีการอธิบายสิ่งสากลให้รัดกุมยิ่งขึ้นในประเด็นนี้คือ จะทำอย่างไรกับวัตถุซึ่งมีสิ่งที่กำหนดแล้ว (determinate) ต่างกันภายใต้สิ่งที่ยังกำหนดได้อันเดียวกัน แคมป์เบลได้กล่าวว่าการอธิบายด้วยสิ่งสากลพบว่ามีปัญหามากมาย และถ้ามีเหตุผลที่ดีที่จะเพิกเฉยต่อสิ่งสากลก็ควรจะยอมรับเหตุผลนั้น เหตุผลที่แคมป์เบลเห็นว่าเหมาะสมคือถ้าอธิบายได้ว่าสิ่งสากลไม่ใช่สิ่งพื้นฐานจริงๆ ก็เพียงพอแล้วที่เราจะหลีกเลี่ยงสิ่งสากล

2. การปฏิเสธนามนิยมแบบความคล้าย (*objection to a resemblance nominalism*)

ทฤษฎีความคล้าย (resemblance theory) ถือว่าเป็นรูปแบบนามนิยมแบบหนึ่งที่จำเป็นในการแก้ปัญหของนามนิยมแบบเคร่งครัด ทั้งนี้เพราะนามนิยมแบบเคร่งครัด เมื่อปฏิเสธคุณลักษณะแล้ว การจะกล่าวถึงคุณลักษณะก็ทำให้เกิดความขัดแย้ง แต่นี่ก็เป็นสิ่งที่ขัดกับสามัญสำนึก ปกติเราพูดถึงแต่เฉพาะคุณลักษณะของสิ่งเฉพาะรูปธรรมหนึ่งๆ ได้ เช่น สีแดงของปากกาเหมือนกับสีแดงของมะเขือเทศ นามนิยมแบบเคร่งครัดจะเข้ามาตรวจสอบการพูดในลักษณะนี้ไม่ได้เลย และการพยายามลดทอนว่าการพูดถึงคุณสมบัติก็คือการบ่งถึงสิ่งเฉพาะรูปธรรมก็มีปัญหา มาก เช่นข้อความ ‘สีแดงเหมือนกับสีชมพูมากกว่าจะเหมือนกับสีน้ำเงิน’ ถ้าลดทอนสู่การพูดถึงสิ่งเฉพาะรูปธรรมเช่น ‘สิ่งสีแดงทั้งหลายเหมือนกับสิ่งสีชมพูมากกว่าจะเหมือนกับสีน้ำเงิน’ ก็เป็นปัญหาว่าไม่เท่ากันเพราะเรารู้ว่า ลูกบอลสีแดงย่อมเหมือนกับลูกบอลสีน้ำเงินมากกว่าจะเหมือนกับข้างสีชมพู (Jackson, 1977:428) ดังนั้น จึงมีทฤษฎีความคล้ายเข้ามาช่วยแก้ปัญหการบ่งถึงคุณลักษณะของสิ่ง ทฤษฎีนี้จะพูดว่าสิ่งต่างๆ ที่เราให้ชื่อคุณสมบัติเดียวกันว่า “แดง” ก็เพราะสิ่งสีแดงเหล่านั้นมีความคล้ายกันในเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นแง่ที่ทำให้เรารู้ว่าต่างจากการไปมีความคล้ายกับสิ่งสีน้ำเงิน สิ่งที่มีความแข็ง สิ่งที่มีความเรียบ หรือสิ่งที่กลม เมื่อกล่าวเช่นนี้แล้วถ้าเป็นที่ยอมรับก็แน่นอนว่าไม่จำเป็นต้องนำสิ่งสากลเข้ามาอธิบายด้วยแต่อย่างใด เพราะความเหมือนหรือความคล้ายกันของสิ่งเป็นปรากฏการณ์พื้นฐานในธรรมชาติอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องได้รับการอธิบายอีก ทฤษฎีความคล้ายนี้แม้จะพูดถึงคุณลักษณะและความเหมือนกันของสิ่งต่างๆ คล้ายๆ กับที่สัจนิยมพูดถึง แต่ก็ไม่ได้ถือว่าเป็นทฤษฎีที่สนับสนุนสิ่ง

สากล ทั้งนี้เพราะปฏิเสธสิ่งสากลที่อยู่เบื้องหลังความเหมือนกันของสิ่งต่าง ๆ จึงจัดว่าเป็นนามนิยมประเภทหนึ่งได้ (Woozley, 1967: 204)

อย่างไรก็ดี แคมป์เบลก็เห็นว่าทฤษฎีนี้มีปัญหา ข้อโต้แย้งต่อทฤษฎีความคล้ายแรกสุดซึ่งง่ายที่สุดด้วยนั่นคือ เป็นไปได้ว่าอาจจะมีโลกโลกหนึ่ง ซึ่งมีกรณีเฉพาะของการมีสีแดงเพียงหนึ่งเดียว คือมีของสีแดงเพียงอันเดียวเท่านั้น ก็ย่อมจะได้ชื่อว่าเป็นสิ่งสีแดงอยู่เองแน่นอนว่ามันไม่ได้ไปมีความคล้ายกับสิ่งใดอื่นเลย ถ้าต้องมีความคล้ายกันระหว่างสองสิ่งขึ้นไปที่จะทำให้กล่าวได้ว่าสิ่งหนึ่งมีสีแดงอย่างที่ทฤษฎีความคล้ายอธิบาย กรณีที่มีสิ่งเดียวเช่นนี้จะเกิดปัญหากับทฤษฎีความคล้ายนี้ทันที อีกปัญหาหนึ่งนั้นแคมป์เบลยกมาจากงานเขียนของเนลสัน กู๊ดแมน (Nelson Goodman) คือ *The Structure of Appearance* (1966) ซึ่งกู๊ดแมนได้กล่าวไว้ว่าทฤษฎีความคล้ายมีปัญหาสำคัญ 2 ประการ คือ ปัญหาการเป็นตัวอย่างร่วม (coextension) และปัญหาากลุ่มความคล้ายที่ไม่สมบูรณ์ (imperfect community) ปัญหาการเป็นตัวอย่างร่วมนั้นมีตัวอย่างคือสมมติว่าหมีแพนด้าทุกตัวกินไม้ไผ่ เราสมมติว่าหมีแพนด้าและผู้กินไม้ไผ่เป็นวงกลมแต่ละวง เราจะพบว่าจากสถานการณ์ดังกล่าววงกลมของหมีแพนด้าจะทับกันสนิทกับวงกลมของผู้กินไม้ไผ่ทุกครั้งที่เราเจอ เราจึงต้องกล่าวว่ามีความคล้ายกันระหว่างคุณสมบัติการเป็นหมีแพนด้า และคุณสมบัติการเป็นผู้กินไม้ไผ่อย่างที่ว่าทั้งสองนั้นเป็นคุณสมบัติเดียวกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ไร้เหตุผล ส่วนปัญหาากลุ่มความคล้ายที่ไม่สมบูรณ์เกิดจากที่วัตถุในธรรมชาติมีความคล้ายกันหรือต่างกันในแต่ละอย่างๆ กันไป เราจะลองสร้างกลุ่มของความเหมือนกลุ่มหนึ่งโดยเริ่มจาก แผ่นไม้สีเหลืองสีแดง เปรียบเทียบกับแผ่นไม้วงกลมสีน้ำเงิน และเปรียบเทียบกับแผ่นเหล็กสีเหลืองสีน้ำเงิน แต่ละสิ่งนี้เหมือนกันเมื่อเราเทียบคุณสมบัติระหว่างกันที่ละคู่ แต่ก็จะค้านสามัญสำนึกของเรา เพราะเราคงจะบอกว่าสิ่งเหล่านี้ไม่น่าจัดอยู่ในกลุ่มความเหมือนได้ ทั้งนี้เพราะเมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่าไม่ได้เหมือนกันอย่างสมบูรณ์เลย

ปัญหาที่เกิดขึ้นตรงนี้แคมป์เบลวิเคราะห์ว่าเกิดขึ้นจากการนำสิ่งที่ซับซ้อนอย่างสิ่งเฉพาะรูปธรรมซึ่งมีคุณสมบัติมากมายที่ต่างกันบ้างหรือเหมือนกันบ้างมาเปรียบเทียบกัน เขาเสนอว่าถ้านำโทรปของคุณสมบัติมาเปรียบเทียบกันแทนแล้วปัญหาทั้งสองประการจะหายไปทันที (Campbell, 1990: 33) แคมป์เบลกล่าวว่าวงกลมหรือเซตของหมีแพนด้าที่ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งเป็นโทรปมากมาย และเซตของผู้กินไม้ไผ่ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่แยกออกไปซึ่งก็มีสมาชิกที่เป็นโทรป การพบหมีแพนด้าทุกตัวกินไม้ไผ่ในโลกนี้ เราก็คงกล่าวว่าในโลกนี้โทรปของการเป็นหมีแพนด้ากับโทรปของการเป็นผู้กินไม้ไผ่มีการปรากฏร่วมกันบ่อยๆ และเมื่อเป็นคนละโทรปก็จะมี

ทำให้เกิดการลดทอนการเป็นหมีแพนด้าไปสู่การเป็นผู้กินไผ่ได้ ข้อเสนอแนะของแคมป์เบลอธิบายได้ดังนี้

สมมติว่ามีหมีแพนด้า 3 ตัว ซึ่งทั้งหมดกินไผ่เป็นอาหาร เราจะได้

เซตของการเป็นหมีแพนด้า = {การเป็นหมีแพนด้า₁, การเป็นหมีแพนด้า₂, การเป็นหมีแพนด้า₃}

เซตของการเป็นผู้กินไผ่ = {การเป็นผู้กินไผ่₁, การเป็นผู้กินไผ่₂, การเป็นผู้กินไผ่₃}

ดังนั้น การเป็นหมีแพนด้าไม่เป็นเอกลักษณ์กับการเป็นผู้กินไผ่ เพราะสมาชิกทุกตัวไม่เหมือนกัน แต่ทฤษฎีความคล้ายจะอธิบายว่า

การเป็นหมีแพนด้า = {หมีแพนด้าตัวที่ 1, หมีแพนด้าตัวที่ 2, หมีแพนด้าตัวที่ 3}

การเป็นผู้กินไผ่ = {หมีแพนด้าตัวที่ 1, หมีแพนด้าตัวที่ 2, หมีแพนด้าตัวที่ 3}

ดังนั้น การเป็นหมีแพนด้าเป็นเอกลักษณ์กับการเป็นผู้กินไผ่ เพราะสมาชิกทุกตัวเหมือนกัน ซึ่งผลลัพธ์ที่ออกมาไม่สมเหตุสมผล นี่แสดงว่าทฤษฎีความคล้ายจะพบกับปัญหาการเป็นตัวอย่างร่วมในขณะที่ทฤษฎีโทรปหลีกเลี่ยงได้ ส่วนปัญหากลุ่มความคล้ายที่ไม่สมบูรณ์ก็ไม่มีผลกระทบต่อทฤษฎีโทรปเช่นกัน ทั้งนี้เพราะเราจะไม่เปรียบเทียบสิ่งเฉพาะรูปธรรมเข้าด้วยกัน แต่จะเปรียบเทียบระหว่างโทรปกับโทรปที่ปรากฏพร้อมในแต่ละสิ่งนั้นและแยกออกเป็นแต่ละกลุ่มตามประเภทของโทรป เช่นให้ กลุ่มที่หนึ่งคือสีแดง ก็มีโทรปสีแดงในแผ่นไม้สีเหลือง กลุ่มที่สองคือสีน้ำเงิน ก็มีสมาชิกคือโทรปสีน้ำเงินในแผ่นไม้วงกลมและแผ่นเหล็กวงกลม เราจะเห็นได้ว่าสมาชิกของแต่ละกลุ่มเป็นโทรปที่เหมือนกันจริง และทำให้เราได้กลุ่มของความคล้ายที่สมบูรณ์ด้วย

ผู้เขียนเห็นว่าก่อนที่จะสรุปว่าทฤษฎีโทรปมีความได้เปรียบทฤษฎีความคล้ายนั้น เราอาจต้องพิจารณาดีๆ การอ้างเหตุผลของแคมป์เบลยังอาจเป็นการด่วนสรุปเกินไปก็ได้ ตัวอย่างอื่น ๆ ที่เป็นที่ยุติกันดีก็เช่นสัตว์โลกที่มีหัวใจกับสัตว์โลกที่มีไตนั้น ทฤษฎีความคล้ายก็จะอธิบายด้วยเซตของสิ่งเฉพาะรูปธรรมที่มีความเหมือนกันว่า

การเป็นสัตว์โลกที่มีหัวใจ = {โสเครตีส, นโปเลียน, เปลโต้,....}

การเป็นสัตว์โลกที่มีไต = {โสเครตีส, นโปเลียน, เปลโต้,....}

สมาชิกอื่นๆ ก็เป็นมนุษย์ทุกคนรวมถึงสัตว์โลกอีกหลายชนิดด้วยซึ่งจะผลให้เกิดปัญหาการเป็นเอกลักษณ์ของเทอมสองเทอมคือ สัตว์โลกที่มีหัวใจเป็นเอกลักษณ์กับสัตว์โลกที่มีไตเพราะสมาชิกของทั้งสองเซตเหมือนกันทั้งหมด ส่วนทฤษฎีโทรปจะหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าวได้เพราะจะอธิบายว่า

การเป็นสัตว์โลกที่มีหัวใจ = {การมีหัวใจของโสเครตีส, การมีหัวใจของนโปเลียน, การมีหัวใจของเปเลโต้, ...}

การเป็นสัตว์โลกที่มีไต = {การมีไตของโสเครตีส, การมีไตของนโปเลียน, การมีไตของเปเลโต้, ...}

ตรงนี้อาจทำให้เราสรุปได้ทันทีหรือไม่ว่าทฤษฎีโทรปมีความถูกต้องมากกว่า ก็ไม่น่าจะถึงกับกล่าวเช่นนั้นได้เพราะทฤษฎีความคล้ายอาจนำระบบการอธิบายอื่นๆ เข้ามาช่วยแก้ปัญหา มีความเป็นไปได้ที่ทฤษฎีความคล้ายจะกล่าวว่า แม้สมาชิกในเซตของความคล้ายดังที่เห็นนั้นจะเป็นสมาชิกเดียวกันทั้งหมด แต่ตัวเทอมทั่วไปคือ สัตว์โลกที่มีหัวใจกับสัตว์โลกที่มีไตนั้นไม่ว่าอย่างไรก็มีความหมายต่างกัน การกล่าวเช่นนั้นจะเห็นได้ว่าพ้องกับระบบตรรกวิทยาแบบหนึ่งคือ ตรรกวิทยาเชิงความหมาย ซึ่งเห็นว่าเทอมเทอมหนึ่งนอกจากจะมีการบ่งถึงแล้วยังมีความหมายด้วย เทอมสองเทอมที่แม้จะมีสิ่งที่บ่งถึงเป็นสิ่งเดียวกันทั้งหมดก็ยังคงต่างกันได้เพราะต่างกันในแง่ของความหมาย เทอมว่าง (empty terms) ก็แน่นอนว่าไม่มีการบ่งถึงสิ่งใด แต่ก็ถือว่ามีความหมายได้ (Devitt & Sterelny, 1987: 30) นี่อาจทำให้ทฤษฎีความคล้ายอ้างได้ว่าเซตทั้งสองเซตดังที่ทฤษฎีความคล้ายอธิบายนั้นไม่ได้เป็นเอกลักษณ์ต่อกัน เราอาจจะพูดได้ว่า โสเครตีสเป็นผู้มีหัวใจเมื่อและต่อเมื่อโสเครตีสเป็นผู้มีไต แต่ในบางประโยคเราอาจพูดเช่นนั้นไม่ได้ เช่น *a* เชื่อว่าโสเครตีสเป็นผู้มีหัวใจเมื่อและต่อเมื่อ *a* เชื่อว่าโสเครตีสเป็นผู้มีไต ทั้งนี้เพราะ *a* อาจไม่เชื่อว่าโสเครตีสมีหัวใจก็ได้แม้จะเชื่ออยู่ก่อนว่าโสเครตีสมีไต ตัวอย่างเหล่านี้ทำให้เห็นได้ว่าหลักการของตรรกวิทยาส่วนขยาย (extensional logic) ที่ว่าถ้าเทอมสองเทอมมีตัวที่ถูกบ่งถึงตัวเดียวกันทั้งหมด ค่าความจริงของประโยคสองประโยคที่มีการแลกเปลี่ยนเทอมทั้งสองนั้นย่อมเป็นเอกลักษณ์กันด้วยนั้น เป็นหลักการที่ล้มเหลวเมื่อพิจารณาไปกับบริบททางความหมายด้วย (Anderson, 1995: 380)

อีกวิธีหนึ่งที่ทฤษฎีความคล้ายจะใช้แก้ปัญหาได้ก็คือ ไม่ยอมรับว่าเซตทั้งสองเซตจะมีสมาชิกเหมือนกันทั้งหมด อาจเป็นไปได้ที่ในโลกที่เป็นจริงนี้เป็นข้อเท็จจริงที่ว่าสัตว์โลกทุกชนิดที่พบ เมื่อมีหัวใจก็พบว่ามีไต แต่ในโลกที่เป็นไปได้ อาจมีสิ่งมีชีวิตที่มีหัวใจแต่ไม่มีไตหรือไม่

มีหัวใจแต่มีไตก็ได้ นี่คือการแก้ปัญหาด้วยการนามโนทัศน์เกี่ยวกับโลกที่เป็นไปได้มาใช้ซึ่งพอจะทำให้เห็นได้ว่าสมาชิกของเซตสิ่งที่มีหัวใจกับสิ่งที่มีไตย่อมแตกต่างกันได้เพราะมีสมาชิกจากโลกที่เป็นไปได้ที่ทำให้ต่างกัน เช่น พบว่า นาย a ในโลกที่เป็นไปได้ W_1 มีแต่หัวใจไม่มีไตก็จัดให้นาย a อยู่ในเซตของสิ่งที่มีหัวใจได้ และก็เพียงพอแล้วที่เทอมทั่วไปทั้งสองนั้นจะไม่เป็นเอกลักษณ์ต่อกัน

อย่างไรก็ดีการอธิบายด้วยโลกที่เป็นไปได้นั้นก็มีปัญหาอยู่มากที่ยังเป็นประเด็นให้อภิปรายโต้แย้งกันในปัจจุบัน และการนำมาแก้ไขปัญหของทฤษฎีความคล้ายในส่วนนี้ก็อาจไม่ช่วยอะไรได้ เดวิทท์และสเตอร์เนย์ (1987) พบว่าปัญหาการไม่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างโลกที่เป็นจริงกับโลกที่เป็นไปได้นั้นทำให้ยากที่จะรับว่า ข้อเท็จจริงในโลกที่เป็นไปได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับโลกของเราจะช่วยอธิบายข้อเท็จจริงอย่างที่พบในโลกนี้ได้แต่อย่างใด โลกที่เป็นไปได้จึงไม่น่าจะถือว่าเป็นคำอธิบายได้ (Devitt & Sterelny, 1987: 32)

ส่วนการแก้ปัญหาด้วยการพึ่งพาการอธิบายจากตรรกวิทยาเชิงความหมายนั้น ประสพผลสำเร็จหรือไม่ ผู้เขียนเห็นว่าเป็นการถูกต้องแล้วที่จะกล่าวว่าสัตว์โลกที่มีหัวใจกับสัตว์โลกที่มีไตมีความหมายต่างกัน เซตทั้งสองจึงไม่สามารถเป็นเอกลักษณ์กันได้ตามหลักการของตรรกวิทยาเชิงความหมาย อย่างไรก็ตาม การอธิบายของทฤษฎีความคล้ายก็ยังมีจุดด้อยกว่าทฤษฎีโทรปอยู่ พิจารณาการอธิบายด้วยเซตของทั้งสองทฤษฎีเปรียบเทียบกันดังนี้

การเป็นสัตว์โลกที่มีหัวใจ = {โสเครตีส, นโปเลียน, เปลโต้,.....}

การเป็นสัตว์โลกที่มีหัวใจ = {การมีหัวใจของโสเครตีส, การมีหัวใจของนโปเลียน, การมีหัวใจของเปลโต้,.....}

เราจะเห็นได้ว่า การมีหัวใจของโสเครตีส, การมีหัวใจของนโปเลียน, การมีหัวใจของเปลโต้นั้น ไม่ได้มีเกณฑ์ตัดสินภายนอกใด ๆ เลยที่จะมาบ่งว่าโทรปเหล่านี้ต้องจัดอยู่ในเซตการเป็นสัตว์โลกที่มีหัวใจอย่างจำเป็น แต่การอธิบายของทฤษฎีความคล้ายนั้นเราต้องมีเกณฑ์หนึ่งมาตัดสินว่า โสเครตีส, นโปเลียน, เปลโต้ ควรจะได้รับการจัดให้อยู่ในเซตดังกล่าวนี้ คือพิสูจน์แล้วพบว่า เป็นสัตว์โลกที่มีหัวใจ ตรงนี้ต่างหากที่ผู้เขียนเห็นว่า เซตของความคล้ายด้อยกว่าเซตของความเหมือนของโทรปในประเด็นที่ว่า เราไม่เห็นความจำเป็นเลยว่าปัจเจกบุคคลเหล่านั้นต้องจัดอยู่ในเซตดังกล่าวอย่างจำเป็นหากเราไม่พิสูจน์เสียก่อน ต่างจากที่โทรปการมีหัวใจแต่ละโทรปตั้งที่

เห็นนั้นจำต้องจัดอยู่ในเซตการเป็นสัตว์โลกที่มีหัวใจอย่างจำเป็นโดยที่ไม่ต้องมีเกณฑ์ภายนอกใด ๆ มาพิสูจน์หรือตัดสินเลย ดังนั้นเรากล่าวได้ว่าแมตริกวิทยาเชิงความหมายจะเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ก็ไม่ได้ช่วยให้ทฤษฎีความคล้ายพ้นจากความด้อยกว่าทฤษฎีโทรปไปด้วย (การที่โทรปหนึ่งจะถูกจัดในเซตของความเหมือนของโทรปซึ่งผู้เขียนเห็นว่าเป็นลักษณะที่จำเป็นอย่างที่ไม่ต้องมีเกณฑ์ภายนอกมาตัดสินนี้ ผู้เขียนจะกล่าวถึงอีกครั้งในบทที่ 4)

อีกประการหนึ่งการถามว่า โสเครตีส, นโปเลียน, และเปเลโต้เหมือนกันอย่างไรจึงจัดอยู่ในเซตของสัตว์โลกที่มีหัวใจได้นั้น นั่นก็คือ เราก็คือต้องการคำตอบว่าเหมือนกันในแง่ใด ตรงนี้ เฮนรี ฮับเบอร์ลีย์ ไพร์ซ์ (Henry Habberley Price) นักทฤษฎีความคล้ายก็ได้กล่าวไว้ในงาน Thinking and Experience (1969) ว่าการถามถึงแง่ใดแง่หนึ่งที่สิ่งต่าง ๆ เหมือนกันนั้น อาจชวนให้นึกถึงว่าสิ่งนั้นคือสิ่งสากล เช่น 'การมีหัวใจ' มาเป็นตัวตัดสินเพราะเป็นคุณสมบัติที่แต่ละปัจเจกบุคคลเป็นตัวอย่าง ตรงนี้เรากลับต้องนำสิ่งสากลเข้ามาอีกหรือไม่? ไพร์ซ์เห็นว่าความเหมือนกันระหว่างสิ่งต่าง ๆ นั้นเป็นพื้นฐานของธรรมชาติไม่ได้รับมาจากสิ่งใด ความเหมือนกันของสิ่งต่าง ๆ จึงไม่ได้มีสาเหตุมาจากการเป็นตัวอย่างของสิ่งสากล สิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันในแง่หนึ่งเช่น ปัจเจกบุคคลที่เหมือนกันในแง่การมีหัวใจนั้น ไพร์ซ์จะอธิบายว่ากลุ่มของสมาชิกที่เหมือนกันนั้นก็อยู่ด้วยกันได้เพราะเปรียบเทียบกับสมาชิกที่เป็นมาตรฐานจำนวนหนึ่ง สิ่งใดที่มีดีกรีของความเหมือนใกล้เคียงกับมาตรฐานนั้นก็จัดอยู่ในกลุ่มนั้นได้ การเหมือนกันอย่างเพียงพอจึงหมายถึงเหมือนกันอย่างใกล้เคียงอย่างแต่ละสิ่งในกลุ่มนั้นเหมือนกัน (Price, 1969:22) ความเหมือนในทฤษฎีความคล้ายจึงต้องเข้าใจด้วยว่ามีระดับดีกรีของความคล้ายกันตั้งแต่ระดับเหมือนกันเพียงเล็กน้อยไปจนถึงเหมือนกันอย่างไม่มีผิดเพี้ยน(exact resemblance)

อย่างไรก็ดี การอธิบายด้วยระดับดีกรีของความเหมือนนี้ก็ยังมีปัญหา การเปรียบเทียบว่าปัจเจกบุคคลมีหัวใจเหมือนกันนั้นยังเป็นกรณีที่ยากเกินไป แต่ถ้าเปรียบเทียบความเหมือนกันของสีจะเห็นได้ว่ามีปัญหามากกว่า สิ่งที่จะจัดอยู่ในกลุ่มสีสีแดงย่อมต้องมีความคล้ายกับสีแดงที่ตั้งเป็นมาตรฐานไว้ แต่กรณีของสิ่งที่ดูจะเป็นทั้งสีส้มและสีแดงก็เป็นกรณีที่อยู่ใกล้เขตแบ่ง (borderline case) ซึ่งยากจะตัดสิน ไพร์ซ์ก็แก้ปัญหาว่าควรจะหาสิ่งที่เป็นตัวอย่างที่ดี (good instance) ในการตัดสิน เช่น สีใดจะอยู่ในกลุ่มของสีสีขาวก็ควรใช้ชอล์คขาวแท่งหนึ่งมาเป็นมาตรฐานไม่ใช่เอาผ้าเช็ดหน้าที่สกปรกมากมาเป็นตัวอย่าง (Price, 1969:18) ดังนั้นสีแดงกับสีส้มก็ควรหาตัวอย่างที่ดีเช่นกันในการเป็นมาตรฐานเปรียบเทียบ แต่ตรงนี้ก็เห็นได้ว่ามีปัญหาอยู่ดี เพราะการจะใช้สิ่งใดเป็นมาตรฐานก็ต้องรู้ก่อนว่าอะไรคือสีแดงและอะไรคือสีส้ม

เพื่อที่จะตกลงกันได้ว่าจะคัดเลือกสิ่งใดมาเป็นมาตรฐานของสีทั้งสองนั้น การหามาตรฐานตัดสิน เช่นนี้ก็เห็นได้ว่าอาจทำให้เกิดการถดถอยเพราะไม่สามารถมีมาตรฐานเริ่มต้นได้จนทำให้เราไม่สามารถอธิบายความคล้ายกันของสิ่งอย่างที่ต้องการตั้งแต่ต้นได้เลย

จึงเห็นได้ว่าเซตของความคล้ายของนาม นิยมแบบความคล้ายก็ยังพบกับปัญหาอยู่ดี แม้ว่าจะนำตรรกวิทยาเชิงความหมายมาช่วยแก้ปัญหากการทำให้เซตอย่างเซตของสัตว์โลกที่มีหัวใจกับสัตว์โลกที่มีไตให้ไม่เป็นเอกลักษณะกันแล้วก็ตามทฤษฎีความคล้ายจึงต้อยกว่าทฤษฎีโทรปอย่างเห็นได้ชัด

นามนิยมแบบทฤษฎีโทรป

โดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่าทฤษฎีโทรปในหลักการของนามนิยมที่ปฏิเสธสิ่งสากลรวม ทั้งฐานในการรองรับคุณสมบัติแล้ว ทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะมีแนวทางอย่างตรงไปตรงมา มากที่สุด เห็นได้จากทัศนะของนักปรัชญาที่เป็นตัวแทนเช่นวิลเลียมส์, สเตาท์, และแคมป์เบล โจทย์สำคัญที่ทฤษฎีโทรปแบบนี้ต้องแก้ให้ได้ก็คือ แสดงให้เห็นให้ได้ว่าสิ่งต่างๆ หรือสาระนั้น ประกอบขึ้นจากโทรปซึ่งเป็นสิ่งเฉพาะนามธรรมได้อย่างไร สิ่งสากลมีที่มาจากความสัมพันธ์ของ ความเหมือนกันของโทรปได้อย่างไร และตัวโทรปเองมีปัญหาในการเข้าใจหรือไม่ โจทย์เหล่านี้ เราได้เห็นคำตอบของทฤษฎีโทรปไปแล้วในการอภิปรายที่ผ่านมา

ประเด็นที่สำคัญของทฤษฎีโทรปที่เอื้อต่อการอภิปรายให้กว้างขวางยิ่งขึ้นก็คือการ อธิบายสิ่งสากลและสิ่งเฉพาะรูปธรรมด้วยโทรป ซึ่งใช้เซตของความเหมือนของโทรป และผล รวมการปรากฏพร้อมของโทรปตามลำดับ การอธิบายทั้งสองนี้มีจุดวิพากษ์วิจารณ์มากมายดังที่ จะได้เห็นจากข้อคัดค้านของนักปรัชญาฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งเราจะได้เห็นในบทต่อไป และใน ส่วนนี้จะขอทบทวนรูปแบบการอธิบายของทฤษฎีโทรปในแบบภาพรวมทั้งหมด สมมติว่าในโลก นี้มีเพียงแต่โทรปทั้งหมด 6 โทรปคือ การมีสีแดง₁, การมีสีแดง₂, การมีความแข็ง₁, การมีความ แข็ง₂, การเป็นผลไม้, การเป็นสิ่งที่ใช้เขียนหนังสือ เราจะกล่าวว่า 6 สิ่งนี้เท่านั้นเป็นสิ่งพื้นฐานที่ สุด ส่วนแอปเปิลสีแดงกับปากกาสีแดงที่เราพบในโลกก็เป็นสิ่งรูปธรรมที่ประกอบขึ้นจากโทรปดัง กล่าวเราสามารถแสดงภาพรวมได้ ดังที่เห็นในตาราง 2.2

ระดับสิ่งพื้นฐาน คือโทรป	แดง ₁ , แดง ₂ , แฉิ่ง ₁ , แฉิ่ง ₂ , การเป็นผลไม้, การเป็นสิ่งที่ใช้เขียนหนังสือ		
ระดับเขตของความ เหมือนของโทรป	{แดง ₁ , แดง ₂ } {แฉิ่ง ₁ , แฉิ่ง ₂ }	ระดับผลรวมการปรากฏ พร้อมของโทรป	ผลรวม 1 [แดง ₁ + แฉิ่ง ₁ + การเป็นผลไม้] ผลรวม 2 [แดง ₂ + แฉิ่ง ₂ + การเป็นสิ่งที่ใช้เขียนหนังสือ]
การบ่งถึงสิ่งสากล ด้วยเทอมทั่วไป	"แดง" = {แดง ₁ , แดง ₂ } "แฉิ่ง" = {แฉิ่ง ₁ , แฉิ่ง ₂ }	ระดับการเป็นสิ่งเฉพาะ รูปธรรม	ผลรวม 1 เป็นเอกลักษณ์กับแอปเปิล ผลรวม 2 เป็นเอกลักษณ์กับปากกา
การอธิบายสิ่งสากลด้วย เขตของความเหมือนของโทรป	การอธิบายสิ่งเฉพาะรูปธรรมด้วย ผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป		

ตาราง 2.2 การวิเคราะห์โครงสร้างของแอปเปิลกับปากกาแดงในทฤษฎีโทรป

ภาพรวมทั้งหมดนั้น ผู้เขียนเห็นว่าน่าจะเป็นภาพที่เข้าใจได้ชัดเจนที่สุดแม้จะซับซ้อนน้อยกว่าความเป็นจริงอยู่มาก แต่ก็พอให้เห็นว่าทฤษฎีโทรปกำลังพยายามอธิบายสิ่งต่างๆ อย่างไม่ได้บ้าง อีกประการหนึ่งการที่นามนิยมแบบทฤษฎีโทรปมองว่าคุณลักษณะต่างๆ เป็นสิ่งเฉพาะ การตีความในภาษาก็ย่อมต้องมีความแตกต่างจากการตีความของทฤษฎีอื่นๆ เราจะเข้าใจการบ่งถึงคุณลักษณะในภาษากับการสื่อถึงความเป็นจริงในโลกภายนอกอย่างไร ในงานของไมเคิล เจ ลูซ์ (Michael J. Loux) ที่ชื่อ Substance and Attribute: A Study in Ontology (1978) มีตัวอย่างที่น่านำมากล่าวถึงคือ สมมติว่ามีเสื้อเชิ้ตสองตัวที่ผลิตจากที่เดียวกันมีสีเดียวกันคือสีน้ำเงิน เราพูดถึงเสื้อเชิ้ตสองตัวนี้ได้หลายๆ แบบเช่น มีสีเดียวกัน, สีของตัวหนึ่งเหมือนกับสีของอีกตัวหนึ่ง, หรือจะจงว่าเสื้อเชิ้ตทั้งสองตัวนี้มีสีลาเวนเดอร์

ทฤษฎีโทรปจะพูดถึงเสื้อเชิ้ตสองตัวนี้อย่างไรก็ต้องเป็นไปตามมุมมองและหลักการของทฤษฎีโทรปเอง ซึ่งเมื่อพิจารณาวิธีการพูดแต่ละแบบแล้ว เราจะเห็นว่าผู้พูดมีสมมติฐานที่ต่างกันในแต่ละแบบ ลองพิจารณาข้อความต่อไปนี้

- (1) เสื้อเชิ้ตสองตัวนี้เป็นเสื้อเชิ้ตสีลาเวนเดอร์ทั้งคู่
- (2) สีของเสื้อเชิ้ตตัวนี้เหมือนกับสีของเสื้อเชิ้ตตัวนั้น

(3) เสื้อเชิ้ตเหล่านี้มีสีเดียวกัน

ลูซึ่เห็นว่าการยอมรับ (1) นั้นเราเพียงบ่งถึงการมีอยู่ของเสื้อเชิ้ตสองตัวเท่านั้นไม่มีสิ่งใดอื่น คุณสมบัติอย่างสีลาเวนเดอร์ที่พูดถึงนั้นเป็นเพียงคำในภาษา ส่วนการยอมรับ (2) เราบ่งถึงเสื้อเชิ้ตสองตัว และมีการบ่งเพิ่มขึ้นมาด้วย คือบ่งถึงสีสองสีที่อยู่ในเสื้อเชิ้ตแต่ละตัว การยอมรับ (2) จึงมีสิ่งอยู่ 4 สิ่ง ส่วนกรณีการยอมรับ (3) นั้นเราบ่งถึงความมีอยู่ของเสื้อเชิ้ตทั้งสองตัวนั้น แต่คุณสมบัติของเสื้อเชิ้ตเป็นสิ่งเดียวกันที่แยกกันอยู่ในเสื้อเชิ้ตแต่ละตัว และคุณสมบัติสากลนี้ก็เป็นสิ่งที่ถูกบ่งถึงด้วย ลูซึ่ชี้ให้เห็นว่าการยอมรับวิธีการพูดในแต่ละแบบก็ขึ้นสมมติฐานของนักทฤษฎีด้วยนั่นคือ นักทฤษฎีที่ยอมรับ (3) ก็คือพวกสังคมนิยม นักทฤษฎีที่ยอมรับ (2) ก็คือพวกนามนิยม และนักทฤษฎีที่ยอมรับ (1) ก็คือ พวกนามนิยมแบบสุดโต่ง (Loux, 1978: 3-4)

จากตัวอย่างที่ลูซึ่ยกมาเราจะเห็นได้ว่าแนวทางของนามนิยมแบบทฤษฎีโทรปจะไปกันได้กับ (2) มากที่สุด ซึ่งยอมรับความมีอยู่ของ 4 สิ่ง คือ โทรปสีลาเวนเดอร์ 2 โทรป ซึ่งเป็นสิ่งเฉพาะนามธรรม และเสื้อเชิ้ต 2 ตัว ซึ่งเป็นสิ่งเฉพาะรูปธรรม อย่างไรก็ตามเราต้องเข้าใจด้วยว่าความมีอยู่ของโทรปเหล่านั้นเป็นสิ่งที่พื้นฐานมากกว่าสิ่งเฉพาะรูปธรรม ตัวอย่างของลูซึ่นี้จัดได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีที่พอจะทำให้เราเห็นได้คร่าวๆ ว่านามนิยมแบบทฤษฎีโทรปมีทัศนะต่อโลกภายนอกผ่านทางการแสดงออกทางภาษาอย่างไร และต่างจากทฤษฎีอื่นๆ มากน้อยเพียงใด